

Bakıda kafedə dəhşətli partlayış - 2 ölü...

yazısı səh.2-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 22 may 2018-ci il Çərşənbə axşamı № 111 (7000) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Kommunizmə qarşı müsavatsızlıq gətirənlərin 7000-ci işığı

"Yeni Musavat" qəzetinin 7000-ci sayı işığı üzü gördü

yazısı səh.5-də

Şəhidimizin dəfnində görünməmiş izdiham

yazısı səh.3-də

İnam Kərimovun yeni təyinatı - keçmiş bankirə yüksək vəzifə verdi

yazısı səh.4-də

İşğalçının Naxçıvan təxribatı - diqqəti Qarabağdan yayındırmaq istəyir?

yazısı səh.11-də

Üç müavini Arif Hacılini niyə tərk etdi...

yazısı səh.4-də

ABŞ Rusiyaya qarşı sanksiyalar planından çəkildimi...

yazısı səh.6-də

Səlim Müslümovun sükutu

yazısı səh.7-də

Qarabağa qanunsuz səfərlərin sayı artıb - nə etməli...

yazısı səh.10-də

İslam ərəbcilikdirmi...

yazısı səh.12-də

Qərb insanı istirahət gününü belə keçirir, biz isə...

yazısı səh.14-də

Ramazan ayının 6-cı günü

İftar 20.12. İmsak 03.33-dək (QMI)

6-cı günün duası: "İlahi, məni bu gün Sənin sözündən çıxıb, günah etməklə xar və zəlif etmə! Qəzəb şallaqları ilə məni vurma! Məni bu gün qəzəbinə səbəb olan günahlardan Öz minnət və qüdrətinlə uzaqlaşdır! Ey, arzu edənlərin son Arzusu!"

İftar duası: "Allahım, Sənin rızan üçün oruc tutdum, Sənə inandım, Sənə güvəndim. Sənin ruzinlə iftar açır və Sənə təvəkkül edirəm. Ey bağışlayan Allah, günahlarımı bağışla".
ALLAH ORUCUNUZU QƏBUL ELƏSİN!

TİFLİS ERMƏNİSTANA DƏHLİZ AÇIR - XƏYANƏT PROJESİ REALLAŞIR

Rusiya və Gürcüstan anlaşma ərəfəsində; mayın 24-də Abxaziya dəmir yolunun açılışı ilə bağlı Praqada razılıq əldə oluna bilər - Bakıya bəd xəbər; Paşinyan Tiflisə gedir, erməni arzusu çin olur, blokada yumşalır?..

musavat.com
Togrul İsmayil

yazısı səh.8-də

İŞİD-in Cənubi Qafqazda "xortlaması": real təhlükə, yoxsa...

Arzu Nağıyev: "Yeni təhlükə xəbərləri Qərbin xüsusi xidmət orqanlarının xəttinə daha çox bənzəyir"

yazısı səh.12-də

Novruz Məmmədovun ilk 1 ayı - 50-dən çox qərar imzalayıb

yazısı səh.4-də

Fazil Mustafa: "Cümhuriyyətin 100 illiyi ilə bağlı daha fundamental işlər görülməli idi"

yazısı səh.3-də

Azay Quliyev: "AŞ-la bağlı yanaşmanın necə olacağını hökumət müəyyənləşdirməli, uyğun qərar verilməlidir"

yazısı səh.9-də

Mayın 20-də Azərbaycan-Ermənistan dövlət sərhədinin Naxçıvan Muxtar Respublikası sahəsində düşmən tərəfinin növbəti təxribatının qarşısını alarkən, döyüş tapşırığını yerinə yetirən zaman Azərbaycan ordusunun hərbi qulluqçusu əsgər Tatarov Adil Əli oğlu şəhid olub.

Şəhidimizin nəşi doğma elinə, Ağstafa rayonunun Qıraq Kəsəmən kəndinə gətirilib. Şəhid olan hərbi qulluqçumuza Ağstafa sakinləri böyük izdihamla qarşılayıb və "Şəhidlər ölməz, Vətən bölünməz" şüarını səsləndiriblər.

"Oğlum" mən qəhrəman kimi qayıdacam, ya da bayrağa bükülüb gələcəyəm" deyirdi.

Bunu "Report"a şəhid Adil Tatarovun atası Əli Tatarov

Şəhidimizin dəfnində "görünməmiş izdiham"

Şəhidin atası: "Adil məzunliyə gələndə deyirdi ki, mən qəhrəman kimi qayıdacam, ya da bayrağımıza bükülüb gələcəyəm"

deyib.

Şəhid atası bildirib ki, Adil Tatarov 3 ay əvvəl məzunliyə gəldiyi zaman bu sözləri söyləyibmiş: "Oğlum vətənin keşiyində durmasından fəxr duyduğumu və düş-

mənin torpaqlarımızın hər qarışından çıxarılması üçün hər zaman döyüşə hazır olduğumu söyləyirdi. Adil məzunliyə gələndə deyirdi ki, mən qəhrəman kimi qayıdacam, ya da bayrağımıza bük-

külüb gələcəyəm".

Ə.Tatarov oğlunun vətən uğrunda şəhid olmasından qürur duyduğunu bildirib: "Hər kəs vətəni qorumalı, Vətən uğrunda savaşmalı və mənim övladım kimi şəhid olmaq-

dan qorxmamalıdır".

Qeyd edək ki, ailənin yeganə oğul övladı olan Adil Tatarovun hərbi xidməti başa vurmasına 4 ayı qalmışdı.

Şəhid Tatarov Adil Əli oğlu doğulduğu Ağstafa rayonunun

Qıraq Kəsəmən kənd qəbiristanlığında torpağa tapşırılıb.

Şəhidin izdihamlı dəfn mərasimində ailə üzvləri ilə yanaşı Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin, Ağstafa Rayon İcra Hakimiyyətinin əməkdaşları, rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri və sadə insanlar iştirak edib.

Allah rəhmət eləsin!

Cümhuriyyət həftəsi başladı: hansı tədbirlər keçirilir?

Fazil Mustafa: "Daha fundamental işlər görülməli idi"
Dilavər Əzimli: "Sevindirici haldır ki, cümhuriyyətlə bağlı xarici ölkələrdə keçirilən tədbirlərin sayı artıb"

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illik yubileyinə bir həftə vaxt qalıb. Cümhuriyyətimizin yaranmasının 100 illiyi ilə bağlı müxtəlif dövlət qurumlarında, təhsil müəssisələrində, ölkə xaricində tədbirlər keçirilib, bu şanlı tarixi hadisələrlə bağlı seminarlar təşkil olunur.

Qeyd edək ki, ötən ilin may ayında prezident İlham Əliyev Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illik yubileyi haqqında sərəncam imzalayıb. Həmin sərəncamda qeyd olunur:

"Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, milli dövlətçilik salnaməsini müstəsna dərəcədə zənginləşdirmiş Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyinin layiqincə keçirilməsini təmin etmək məqsədi ilə qərara alıram:

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılmasının 100 illik yubileyi respublikada dövlət səviyyəsində geniş qeyd edilsin.

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illik yubileyinə həsr olunmuş tədbirlər planını hazırlayıb həyata keçirsin.

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Parlamentinin yaranmasının 100 illik yubileyi münasibətilə xüsusi iclasın keçirilməsi tövsiyə edilsin".

"Yeni Müsavat"a danışan deputat Fazil Mustafa bildirib ki, görülən tədbirlər onu tam qane etmir:

"Çünki daha fundamental işlər görülməli idi. Ancaq yenə də müəyyən işlərin görülməsi normaldır. Ən azından müxtəlif televiziyalarda verilişlərin verilməsi, o dövrün şəxsiyyətlərinin xatırlanması istiqamətində addımların atılması yaxşı haldır. Lakin bunu daha fərqli formada keçirmək imkanı vardı. Xüsusilə də Rəsulzadə irsinə, Nuru paşaya münasibətdə daha fərqli addımlar atılmalı idi ki, bu işlər görülməyib".

Deputat hesab edir ki, belə bir məqamda xarici ölkələrdən çox ölkə daxilində

tədbirlərin keçirilməsinə üstünlük verilməlidir:

"Çünki cümhuriyyətə dəyər vermək bizim özümüzlə lazımdır. Xaricdə tanıtım, təbliğat keçirilə bilər. Ancaq əsas Azərbaycanın daxilində insanlar bilməlidir ki, cümhuriyyətin dəyəri nədir. Bilməlidir ki, bu, təsadüfən alınmayıb, şəhidlərin qanı bahasına əldə olunub. Böyük mütəfəkkirlərimiz Cümhuriyyətin meydana çıxması üçün xeyli işlər görüblər. Azərbaycan vətəndaşı bunu anlamalıdır. Ona görə də tədbirlərin ölkə daxilində keçirilməsi daha

önəmlidir".

"Yeni Müsavat"a danışan tarixçi Dilavər Əzimli isə bildirib ki, xaricdə və daxildə keçirilən tədbirlər eyni səviyyədə olmalıdır:

"Sevindirici haldır ki, cümhuriyyətlə bağlı xarici ölkələrdə keçirilən tədbirlərin sayı artıb. Bildiyimə görə, ABŞ-ın iki ştatında, Avropada xeyli tədbirlər keçirilib. Qardaş Türkiyədə də həmçinin tədbirlər baş tutur. Türkiyə ilə Azərbaycanı ayırmıram. Ancaq Avropa ilə Amerikada ötən illərə nisbətə cümhuriyyətimizlə bağlı tədbirlərin

sayının artması müsbət haldır. Bu, bizim üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Çünki artıq görürük ki, 20-ci əsrin əvvəllərində demokratiyaya görə dünyaya dövlətlərini üstələyən cümhuriyyət qurulub. Bunun söykəndiyi prinsipləri Avropa dövlətləri sonradan mənimsədilər. Burada təmsil olunan şəxsiyyətlər onları valeh etdi. Məsələn, Avropa qəzetləri xeyli sayda yazılar dərc etdilər. Bildirdilər ki, bu şəxsiyyətlər çox demokratik dəyərləri özündə əks etdirən təfəkkürə malikdirlər, yüksək intellektual səviyyəli insanlardır. Bütün hallarda bizim mütəfəkkirlər keçmiş Rusiya ərazisində olan demokratik ruhlu şəxsiyyətləri üstələyirdilər. Həmin şəxsiyyətlərimizin təbliği hesab edirəm ki, Azərbaycanın imicinə müsbət uğurlar gətirir. Tarixi nəticəni unutmaq olmaz".

Dilavər Əzimli bildirib ki, ölkədə keçirilən tədbirlər ötən illərlə müqayisədə yüksələn xətt üzrə davam edir: "Ancaq deyə də bilmərəm ki, tədbirlər mənə tam qane edir. Bir məsələ var ki, cəmiyyətimiz iki sistem arasında döyüşür. Cümhuriyyət təfəkkür sistemi və buna qarşı hələ də yaşayan bolşevik təfəkkürü. Hazırda cümhuriyyət təfəkkür sistemi üstünlük təşkil edir. Təəssüf ki, bizim hələ də idarəetmədə olanların içərisində bolşevik təfəkkürlü insanlar var. Biz bu yolları hamısını keçəcəyik. Əminəm ki, zaman gələcək ən möhtəşəm tədbirlər keçiriləcək. Bu gün milli qüvvələr cəmiyyətimizin hər tərəfində olsa da, hələ onlar zəifdir. Ancaq proses bolşevik, sovet təfək-

kürünün tamamilə sıradan çıxması istiqamətində gedir. Bu təfəkkür sıradan çıxandan sonra biz istəyimizə nail olacağıq. İnanıram ki, yaxın müddətdə cümhuriyyətimizlə bağlı keçirilən tədbirlər mənə tam qane edəcək. Çünki bu 100 illik böyük rəqəmdir. Ancaq bunun 101, 102 yaş da layiqli qeyd olunmalıdır. Ona görə ki, bu, bizim milli dövlətimizdir. Bu milli dövlətdən yapışmaqla biz çox şeyə nail ola bilərik. Gürcü menşevik, erməni daşnak dövləti idi. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti isə milli dövlət idi. Məhz bu milli dövlət bizə imkan verir ki, İran-fars şovinizminin qarşısına çıxaq. Deyəndə ki, Azərbaycan adlı dövlət olmayıb, biz bildirik ki, olub və tarixi də 1918-ci ildən başlayır. Onların özlərinin isə həmin dövrə heç bir milli dövlətləri olmayıb. Olanların hamısı dini dövlətlər olub. Bayram münasibətilə keçirilən tədbirlər adi tədbirlərdir. Yeni 10 illik, 100 illik kimi keçirilir. İkinci Dünya müharibəsində döyüşənlər də 10 illikləri böyük tədbirlərlə keçirirlər. Ancaq Cümhuriyyətlə bağlı milli dövlət zəminindən olan yanaşma ortaya qoyulmalıdır ki, 20-ci əsrin əvvəllərində biz milli dövlət ortaya qoyduq. Bu milli dövlətə qarşı isə dünyanın bütün gücləri birləşdirlər. O cümlədən də bizim torpaqlarımızı da erməni daşnaqlarına, qonşu dövlətlərə verdilər. Milli dövlətin ortaya qoyduğu xəritədən yapışmalıyıq. Bütün bunları anlayıb tədbirlər keçirilərsə, bu, daha möhtəşəm olar".

□ Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"

Üç müavini Arif Hacılnı niyə tərək etdi...

Müsavat başqanı qurultay öncəsi çətin durumda

Xəbər verildiyi kimi, Müsavat Partiyası başqanının müavini Yadigar Sadıqov bu postdan istefa verib. O, istefasına səbəb kimi başqan Arif Hacılnı ilə aralarında fikir ayrılığının olmasını göstərib. Y.Sadıqov bundan sonra partiyada Divan üzvü olaraq fəaliyyəti davam etdirəcək.

Onun istefası bəzi məsələləri yenidən aktuallaşdırmaqla yanaşı, bir sıra iddialara da yol açib. Məlumdur ki, Müsavatın 2014-cü il sentyabrın 27-də keçirdiyi qurultayın bu il 4 il tamam olur və partiya növbəti qurultayını keçirməlidir. Çünki Müsavat nizamnaməsinə görə, başqan 4 ildən bir seçilməlidir. Bunları nəzərə alsaq, partiyanın bu ilin sonlarına qədər qurultaya gedəcəyi real görünür. İndiki şəraitdə A.Hacılnın qurultay keçirməkdə istekli olduğu barədə iddialar səslənir. Başqanın hazırda partiya daxilindəki nüfuzuna alternativin olmadığını anlayaraq, 2014-cü ildəki namizədliyi zamanı yaşadığı şokun bir daha təkrarlanmaması üçün tezbazar növbəti 4 ildə də Müsavat başqanı olmaq istədiyi deyilir. Onun partiya daxilində şəxsinə qarşı müxalifət formalaşdığını görüb, bunun güclənməsinin qarşısını yalnız qurultay keçirməklə ala biləcəyi vurğulanır.

Məhz son istefaların da bu məsələlərdən doğduğu bildirilir. Məlumdur ki, A.Hacılnı bir az öncə tərək edən onun müavini, Divan üzvü Elman Fəttah olub. Partiya funksioneri ötən ilin dekabrında müavinlikdən gedərək, Divan üzvü kimi fəaliyyətini davam etdirəcəyini açıqlayıb. E.Fəttah da o zaman istefasına səbəb kimi başqanla aralarında olan fikir ayrılığını göstərmişdi.

E.Fəttahın istefasından iki ay ötməmiş A.Hacılnı keçmiş siyasi məhbus, partiyanın Divan üzvü Tofiq Yaqublunu müavinliyindən azad etdi. T.Yaqublunun açıqlamalarından aydın olmuşdu ki, onun Milli Şura üzvü olaraq qalması Müsavat başqanını tənqə gətirmiş, sonunda belə bir qərarın verilməsi ilə nəticələnmişdi.

Redaksiyamıza daxil olan məlumata görə, Müsavat daxilində adıçəkilən keçmiş başqan müavinlərindən ibarət A.Hacılnıya qarşı qurultay qabağı ciddi bir müxalifət formalaşır və getdikcə güclənir. Bu proseslərdə T.Yaqublunun yaxın qohumu, Divan üzvü Alya Yaqublunun da fəal iştirak etdiyi bildirilir. Məlumatlardan biri də odur ki, bu qruplaşmadan A.Hacılnıya qurultayda rəqib çıxarılacaq. Başqanlıq namizəd qismində bu rəqibin T.Yaqublu olacağı bildirilir. Narazıların onun ətrafında birləşəcəyi real görünür. İstefa verən funksionerlərin Divan üzvlüyündən getməmələrinin səbəblərindən birinin də bu olduğu göstərilir.

Müsavat başqanlığına keçmiş namizəd, ADR hərəkatının rəhbəri Qubad İbadoğlunun hələ də partiyada qalan tərəfdarlarının T.Yaqubluya dəstək olacağına gələn xəbərlər sırasındadır. Bu məlumat kifayət qədər əsaslı görünür. Çünki 2014-cü ildə həbsxanadan T.Yaqublu başqanlıq seçkilərində Q.İbadoğluna açıq şəkildə dəstək vermişdi.

Rayon təşkilatlarında da narazıların hərəkətə keçdiyi, üzvlərlə danışıqlar apardıqları barədə də mənbələrdən "Yeni Müsavat"a məlumatlar daxil olub.

Artıq qruplaşma rəhbərləri Müsavat başqanına mesajlar ünvanlanmağa başlayıblar. Belə ki, Cümhuriyyətimizin yüz illiyi ilə bağlı Türkiyədə keçiriləcək yubiley tədbirlərində iştirak etmək üçün Müsavat rəhbərliyindən T.Yaqublu, E.Fəttah, Y.Sadıqov və A.Yaqublu ayrıca yola düşüblər. Bunu öz facebook profillərində paylaşdıqları fotolarla əyan ediblər. Bir növ özlərini Müsavat rəhbərliyinə alternativ kimi göstəriblər.

Cərəyan edən bu proseslər onu göstərir ki, Müsavatı 4 il öncəki kimi çətin bir qurultay gözləyir. 4 il öncə üç qruplaşma arasında gərgin keçən mübarizənin bu il təkrarlanacağı, partiyadan növbəti qopmaların olacağı istisna edilmir...

□ **Cavanşir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

Azərbaycanda baş nazir dəyişikliyinə bir ay ötdü. Artıq bir aydır ki, Nazirlər Kabinetinə Novruz Məmmədov rəhbərlik edir. Yeni baş nazirin rəhbərliyi altında Nazirlər Kabinetinin hansı işləri gördüyünü müəyyənləşdirməyə çalışdıq.

Nazirlər Kabinetinin saytında yer alan məlumatlardan aydın oldu ki, yeni baş nazirin imzaladığı ilk qərarlar 27 aprel 2018-ci il tarixindən başlayır. Həmin gün N.Məmmədov 4 qərar imzalayıb: "Əcnəbilərin və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin Azərbaycan Respublikasının ərazisində müvəqqəti olma müddətinin uzadılması, müvəqqəti və ya daimi yaşamaq üçün icazənin, ocağımlardan iş icazəsinin verilməsi (və ya müddətinin uzadılması) üçün ərizə-anket nümunələrinin təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2014-cü il 7 fevral tarixli 40 nömrəli qərarında dəyişikliklər edilməsi haqqında"; "Mülki dövryyəsi məhdudlaşdırılmış əşyaların dövryyəsinə və onun şərtlərinin gözənilməsinə nəzarət Qaydaları"nın və "Fəaliyyət növlərinin xüsusiyyətindən asılı olaraq mülki dövryyəsi məhdudlaşdırılmış əşyaların dövryyəsi üçün tələb olunan əlavə Şərtlər"in təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2006-cı il 8 may tarixli 120 nömrəli qərarında dəyişikliklər edilməsi

Novruz Məmmədovun ilk bir ayı

Yeni baş nazir kimi onun imzaladığı sənədlərin sayı 50-dən yuxarıdır; N.Məmmədov ABŞ kongresmenlərinə Cümhuriyyət tariximizdən danışib

barədə"; "Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2014-cü il 22 iyul tarixli 263 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Gömrük sərhəddən keçirilən malların və nəqliyyat vasitələrinin bəyan edilməsi Qaydaları"nda dəyişikliklər edilməsi barədə" və "Tikinti obyektlərinin enerji təchizatı şəbəkəsinə qoşulmasına görə qoşulma haqqı məbləği"nin təsdiq edilməsi barədə".

On dan bəri baş nazir kimi

N.Məmmədovun imzaladığı sənədlərin sayı 50-dən yuxarıdır.

Bir ay ərzində yeni baş nazir hələ ki mətbuatla canlı təmasa girməyib. Bu baxımdan, onun yeni postunda media ilə ünsiyyətinin necə olacağını söyləmək çətindir.

N.Məmmədovun baş nazir kimi keçirdiyi görüşlərə gəlincə, müxtəlif hökumət təmsilçiləri ilə gündəlik görüşlərindən kənar, Nazirlər Kabinetinin mətbuat

xidmətinin yaydığı yalnız bir görüş barədə məlumat var. Belə ki, mayın 3-də baş nazir ABŞ Kongresinin nümayəndə heyəti ilə görüşüb. Görüşdə N.Məmmədov səfərin ikitərəfli münasibətlərin inkişafı ilə bağlı məsələlər ətrafında müzakirələr aparmaq üçün yaxşı fürsət olduğunu deyib. Eyni zamanda ABŞ-Azərbaycan münasibətlərindən, Dağlıq Qarabağ münasibəti və qaçqın problemindən danışib. Təqdirəlayiq haldır ki, baş nazir amerikalı qonaqlara Cümhuriyyət tariximizlə bağlı da məlumat verib. Bildirib ki, 1918-ci ildə müstəqilliyini elan etmiş, Şərqdə ilk demokratik respublika olan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin bu il 100 illik yubileyi qeyd olunacaq.

Göründüyü kimi, yeni baş nazirimizin bir aylıq fəaliyyət dövrünün gərgin keçdiyini söyləmək mümkün deyil. Eyni zamanda tam fəaliyyətsizlik kimi də qiymətləndirmək olmaz.

□ **DÜNYA,**
"Yeni Müsavat"

İnam Kərimovun yeni təyinatı keçmiş bankir oldu

Ekspert: "İnam Kərimova ən çətin sahələrdən biri həvalə olunub"

Kənd təsərrüfatı naziri təyin olunan İnam Kərimov elə vəzifəsinin icrasına başlar-başlamaz bölgələrə üz tutub, fermerlərlə, sahibkarlarla görüşdü. Yeni nazirin ilk səfəri aprelin 30-da "Aqrolizinq" ASC-yə oldu və o, burada qurumun fəaliyyəti və əməkdaşlarının iş şəraiti ilə tanış oldu. Həmin əfəsdə nazirliyin mətbuat xidməti məlumat yayaraq bildirdi ki, İ.Kərimov daha sonra kənd təsərrüfatı texnikalarını lizinq götürmək üçün "Aqrolizinq" ASC-yə müraciət edən fermer və sahibkarlarla da görüşərək onlarla ətraflı söhbət aparıb.

İstifadəçiləri diqqətlə dinləyən nazir onların qarşılaşdıqları çətinliklər, aradan qaldırılması istiqamətində təkliflərlə maraqlanıb. Bir neçə fermer kənd təsərrüfatında yeni texnologiyaların tətbiqi, o cümlədən qarabaşaq istehsalında istifadə olunan texnikaların, yeni gübrə növlərinin gətirilməsi barədə təkliflərini, həmçinin taxıl biçini zamanı kombaynların istifadəsinə dair istəklərini bildirdilər.

Jurnalistlərə açıqlamasında İnam Kərimov bildirib ki, "Aqrolizinq" ASC yeni yanaşma prinsipi əsasında fəaliyyət göstərəcək: "Aqrolizinq"də düzgün idarəçiliyin bütün prinsipləri-şəffaf, səmərəlilik tam təmin ediləcək. "Aqrolizinq" ASC Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin digər strukturları kimi öz işini fermer və kəndlinin yanında olması prinsipi əsasında quracaq".

Bütün bunların fonunda nazir mayın 20-də Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında "Aqrolizinq"

ASC-yə sədr müavini təyin edib. Onun sədr müavini kimi təyin etdiyi şəxs Mehman Məmməd oğlu İsmayılovdur. Mehman İsmayılov bundan əvvəl "Kapital Bank" ASC-nin departament direktoru, hazırda ləğv prosesində olan "Texnika Bank" ASC-nin Audit Komitəsinin sədri, "Bank of Azerbaijan" ASC-nin Müşahidə Şurasının sədri, eləcə də Azərbaycan Mərkəzi Bankının şöbə müdiri vəzifələrində çalışıb.

Lakin adı mətbuat səhifələrində müxtəlif formalarda hallanan bankların rəhbər vəzifələrində çalışsa da, Mehman İsmayılova bağlı hansısa mənfəət informasiyası yayılmayıb. Hətta bank sahəsi üzrə ekspertlər də onu mənfəəti və ya müsbət fonda dəyərləndirməkdə çətinlik çəkirlər.

"Yeni Müsavat"a danışan bank məsələləri üzrə ekspert

Əkrəm Həsənov bildirib ki, indiyə kimi "Aqrolizinq" in fəaliyyəti elə də hiss olunmayıb:

"Kənd təsərrüfatı sahəsində fəaliyyət göstərən bu kimi şirkətlərin, Sahibkarlığa Kömək Milli Fondunun indiyə kimi sahibkarlığa, kənd təsərrüfatına real köməyini görməmişik. Ancaq ümumən İnam Kərimova etimad böyükdür. Mən də onun özünü şəxsən tanımasam da etimadım yüksəkdir. Ən azından Azərbaycanda ən effektiv dövlət qurumu olan "ASAN xidmət" in rəhbəri olub, oradan gəlib. Ümid edək ki, o, elə məsləhət bilibsə, doğrudan da Mehman İsmayılov həmin vəzifəyə layiqdir. Yəqin ki, onun təyinatı aqrolizinqlə bağlı müsbət nəticələrə səbəb olar. Əlbəttə ki, bu, çətin sahədir. İnam Kərimova bu dəqiqə ən çətin sahələrdən birini tapşırıblar. Çünki Azərbaycanın bu gün hə-

qiqətdən də kənd təsərrüfatına böyük ehtiyacı var".

Mehman İsmayılovun əvvəl çalışdığı banklara gəlincə isə ekspert aşağıdakıları söyləyib:

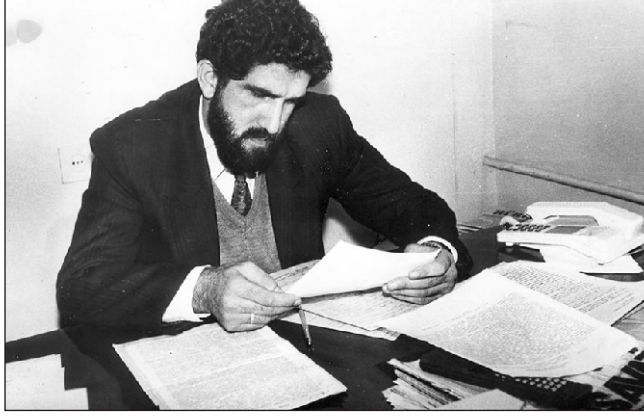
"O, "Kapital Bank" da departament müdiri vəzifəsində çalışıb. Deyim ki, ümumi yanaşdıqda Azərbaycan şəraitində bu bank ən sağlam banklarımızdan biridir. Ancaq bu da özü özlüyündə bir göstərici deyil. Çünki hətta hansısa pis bankın yaxşı əməkdaşı ola bilər. Ola da bilər ki, bank yaxşıdır, ancaq əməkdaşı pisdirdir. Bu baxımdan yanaşdıqda onun haralarda işləməsi elə də böyük göstərici deyil".

Onu da qeyd edək ki, İnam Kərimov nazir vəzifəsinə təyin olunduqdan sonra bir neçə təyinatlar edib, öz komandasının formalaşdırıb. Onun komandasının üzvləri isə əslində "ASAN xidmət" sədri olduğu zaman çalışdığı kollektivin üzvləridir. Belə ki, İnam Kərimovun müvafiq əmri ilə Sarvan Cəfərov nazirin köməkçisi vəzifəsinə təyin olunub. Sarvan Cəfərov "ASAN xidmət"də də sədrin köməkçisi vəzifəsində çalışırdı.

İ.Kərimovun daha bir əmri ilə İlham Qədimova nazirliyin hüquq şöbəsinin müdiri təyin olunub. İ. Qədimova "ASAN xidmət"də Hüquqi təminat şöbəsinin müdiri vəzifəsində çalışıb. Nazir 3 sayılı Bakı "ASAN xidmət" Mərkəzinin direktoru Seymur Mövlayev, 5 sayılı Bakı "ASAN xidmət" Mərkəzinin direktoru Adil Qasımov, "ASAN xidmət" in İnsan resursları və təlim şöbəsinin müdiri Elvin Paşayev, Nəzarət və qiymətləndirmə şöbəsinin müdiri Aqil Quliyevə də nazirlikdə vəzifə verdi. Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Kənd Təsərrüfatı Layihələri və Kreditlərinin İdarə Edilməsi üzrə Dövlət Xidmətinə də yeni rəis təyin edilib. Mirzə Əliyev bundan əvvəl "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-də, "Kapital Bank" ASC-də, BTM-nin Cenevrədəki (İsveçrə) ofisində çalışıb. İnam Kərimov həmçinin nazirliyin mətbuat xidmətinin rəhbərliyinə də əvvəllər "ASAN xidmət"də eyni vəzifəni daşıyan Anar Hüseynovu getirdi.

□ **Əli RAİS,**
"Yeni Müsavat"

İşıq sürəti ilə keçdi... desək, çoxu inanmayacaq. Sanki dünən idi yazsaq, mübaligə etdiyimizi düşünəcəklər. Amma inanın ki, "Yeni Müsavat"ın 6000-ci sayını hazırladığımız gün əksər detalları ilə yadımdadır. Redaksiyaya gəlib bizi təbrik edən siyasətçilər, müsahibə alan, reportaj hazırlayan kolleqalar, həmin sayı əlamətdar etmək üçün seçilən mövzular. 2014-cü ilin yağışlı bir noyabr günü... Kim deyir ki, illər çox yavaş keçir?

Bizim adımın yazıldığı üçüncü ünvan var - "Yeni Müsavat" qəzeti. Bu da hər Allah bəndəsinə nəsb olmayan gözəl tələdi. Bu tarixi günlə bağlı Rauf Arifoğlunu və bütün kollektivi təbrik edirəm. Təbrikdən vaxtilə "Yeni Müsavat"da imza qoyan həmkarlarıma, dostlarıma da pay düşür. Həmçinin oxuculara da".

"Yeni Müsavat" qəzetinin baş direktoru Ələsgər Süleymanov bu böyük tarixin fərqi-

Bəli, bu gün ölkənin ən oxunaqlı və ən uzunömürlü qəzetlərindən olan "Yeni Müsavat"ın 7000-ci sayı nəşr olunur.

"Yeni Müsavat" Media Qrupunun rəhbəri Rauf Arifoğlu 7000-ci sayla bağlı danışdı. İlk gündən qəzetlə birgə addımlayan, redaksiyada onun ilk nəşrindən etibarən yanında olan yeganə adam. "7000-ci say..." deyirəm, dörd rəqəmli bir göstəriyyə günlər qala onun həyəcanını yaşayıbmı deyər maraqlanıram. Amma məlum olur ki, bu cür rekordlar, bu cür böyük rəqəmlər "Yeni Müsavat"ın da, R.Arifoğlunun da həyatında çox olduğu üçün bir qədər adiləşib: "O qədər ilk, rekordlar yaratdıq, o qədər rəqəmlər, tarixlər devirdik ki, artıq heç nə əlamətdar, həyəcanlı gəlmir. Sadəcə, o rəqəmi ilin günlərinin sayına böləndə ortada 20 il kimi bir zaman yaranır.

7000 say o deməkdir ki, bu rəqəmə çatmaq üçün dayanmadan, gündəlik rejimlə 20 il qəzet çap etməli idik. Hansı ki, 29 il öncə, bu qəzetin əsası qoyulanda Azərbaycanda sovet rejimi vardı və biz indi 7000-ci sayını hazırladığımız qəzeti gizli yaratmışdıq. Kommunizmə qarşı ölkəmizə müsavatizmi qaytarırdıq, buna cəhd edirdik.

Qəzeti və "Yeni Müsavat" adlı partiyayı da bu iddia ilə yaratmışdıq; bugünkü Müsavat Partiyasının ilk adı idi AMDP "Yeni Müsavat". Gizli olduğumuz səbəbindən, ilk iki ildə ancaq 17 sayımızı dərc edə bildik. 1991-ci ildə Azərbaycan müstəqil oldu və biz rəsmi qəzet statusu qazandıq; lakin o zaman da dövrüliyimiz aşağı idi. Ayda cəmi iki dəfə çıxa bildirdik. Biz gündəlik rejimə 2001-ci ilin aprel ayından keçə bildik. Həftədə 7 dəfə! Postsovet məkanında bir ilk idi. İndi də həftədə 7 dəfə çıxan qəzet yoxdur, səhv etmərsə, postsovet məkanında... Buna qədər isə 1998-ci ildən başlayaraq, həftədə 6 dəfə çıxırdıq.

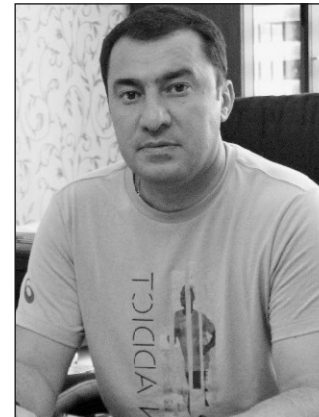
7000-ci say qəzetimizin 29-cu yaş ildə vara bildik. Bu özü də nəhəng bir rəqəm deməkdir. Düşünün ki, 23 yaşında ki, mən bu qəzeti qurdum, üstünə 29 il gələndə mənim üçün artıq 52-ci yaş günü deməkdir. Bir gənci qocaldacaq, ağsaçlı bir qocaya çevirəcək bir zaman keçib üzərimizdən".

R.Arifoğlu bildirdi ki, bu cür tarixi yazdığına, yaratdığına, bu qədər zamanı şərfə ilə arxada qoyduğuna, bu qədər sayı oxuculara yetirdiyinə görə xoşbəxtdir: "Bütün qəzet oxuyanları, o cümlədən "Yeni Müsavat"ı, saytlanımızı oxuyan hər bir kəsi, bu qəzetdə işləyib, dünyasını dəyişmiş hər bir həmkarımızı şəfqətlə, mərhəmətlə, rəhmətlə, min-

Kommunizmə qarşı müsavətiizmi gətirənlərin 7000-ci işığı

"Yeni Müsavat" qəzetinin 7000-ci sayı işıq üzü gördü

Rauf Arifoğlu: "Düşünün ki, 23 yaşında ki, mən bu qəzeti qurdum, üstünə 29 il gələndə mənim üçün artıq 52-ci yaş günü deməkdir. Bir gənci qocaldacaq, ağsaçlı bir qocaya çevirəcək bir zaman keçib üzərimizdən"

nətlə anıram".
Baş yazar bildirdi ki, bu gün bizim üçün sıradan bir iş günüdür və kollektiv 7 mininci sayını hazırlayır. Kollektivdə xeyli yeni əməkdaşların olduğunu deyən R.Arifoğlu maraqlı bənətmə də apardı: "Bir xeyli yeni əməkdaşımız var. Onların arasında yaş qəzetin yaşından kiçik olanlar da var. Bu, özü də böyük xoşbəxtlikdir. Nəşillər dəyişir. Biz yerimizdə, yolumuzdayıq, davam edirik. Mən isə yeganə baş redaktoram ki, qəzet qurub, 29 il dayanmadan onu idarə edirəm".
Müsahibimiz qəzetin 1000-ci sayının nəşrini xatırladı. İllərdən 1999-cu il, "Yeni Müsavat" indiki tarixin yeddide birini yaşayır... Tədbirdə mər-

hum prezident Əbülfəz Elçibəy, Müsavat Partiyasının həmin dönmədəki başqanı İsa Qəmbər iştirak edirlər...

"Yeni Müsavat" qəzeti baş redaktorunun 1-ci müavini Azər Ayxan bildirdi ki, "Yeni Müsavat" Azərbaycan tarixinin ən dürüst və güzəştisiz parçasıdır: "Gələcək nəsillər bu qəzeti vərəqləyib, ölkələrində gedən proseslər haqda detallı və obyektiv bilgi əldə edə bilərlər. Biz hər gün tarix yazırıq. Bu, kifayət qədər iddialı səslənir. Amma nə qədər təvəzökarlıq, ya da lovğalıq etsək də, gerçək belədi. Jurnalist, qəzetçi tək bu gün üçün işləmir - o, 10 illər, hətta 100 illər sonraya iz qoyur. Belə tarixi prosesdə iştirak etdiyim üçün

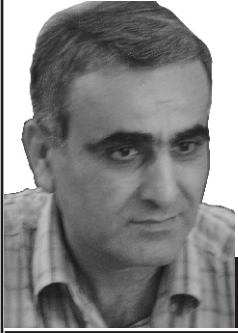
nə varmadan ondan da böyük bir prosesin içində olduğumuzu dedi. "Yanımdan, böyür-başımızdan tarix axıb gədir və fərqi də deyilik" deyən müsahibimiz vurğuladı ki, bu önəmli çarxın dönməsində bizim də hardasa kiçik də olsa əziyyətimiz var: "Bəlkə bunun dəyərini indi o qədər də dərk etmirik, qiymətini bilmirik. Mən internetdə kiçik bir araşdırma apardım. Azərbaycanda bu günə qədər 7 mininci sayını çıxaran iki qəzet olub ki, onlardan biri də İdman qəzetidir. Digəri rəsmi dövlət qəzeti olan "Azərbaycan" qəzeti isə Cümhuriyyət dönməsində çıxan eyniadlı qəzetin davamı olaraq, o dövrdə çıxan sayıları da üstünə gələrek, tarixə yazılıb. Birinin 86, digərinin 100 yaşı var. Biz də 28.5 ildə 7 mininci sayımızı buraxırıq. Çox böyük nailiyyətdir. Bu günlərə gəlib çıxmağımıza görə şükürlər olsun. İndiki çap mediasının ağır günlərində buna nail ola bilmək böyük göstərici, uğurdur. Allah eləsin ki, bundan sonra yubiley yaşlarını qeyd etmək, 10 mininci sayı buraxmaq nəsb olsun. Başda Rauf bəy olmaqla, "Yeni Müsavat" qəzetinin bütün kollektivini təbrik edirəm, özüm də içində olmaqla. Oxucularımızı təbrik edirəm, onlara minnətdaram ki, bu günə qədər bizi alıb oxuyublar, qoruyub saxlayıblar".

Ə.Süleymanov dedi ki, R.Arifoğlunun xüsusi istedadı, əməyi və idarəçilik qabiliyyəti sayəsində qəzet bu günlərə qədər gəlib çatıb. Onun sözlərinə görə, həbslərdən, məhkəmə proseslərindən keçən "Yeni Müsavat"ın üzərinə bu illər ərzində çoxsaylı hücumlar olub: "Rauf bəy bunların hamısını ötürüb və bu günlərə qədər saxlayıb. Həmin siyasi, həm də iqtisadi mənada etdiyi maneələr hesabına qəzet bu günlərə qədər gəlib çatıb. Bizlə eyni startda başlayan neçə-neçə qəzetlər artıq media bazarında qalmayıb, bağlanıb, pərən-pərən olub. "Yeni Müsavat" qəzeti isə bu günə qədər də öz monolitliyini qoruyub saxlayıb. 7 min nömranin buraxılışında yüzlərlə jurnalist əməyi var. Hansı ki, vaxtilə "Yeni Müsavat" qəzetində, indi başqa yerlərdə işləyirlər, başqa yerdə yaşayırlar. Onları da təbrik edirəm, gözləri aydın olsun. Bu günə qədər "Yeni Müsavat"da işləyənləri və bundan sonra da işləyəcəkləri təbrik edirəm".

▣ **Sevinc TELMANQIZI,**
Musavat.com

özümü şanlı biri sayıram. Yazı qədər tarixdə təsirli iz buraxan ikinci bir amil yoxdu. "Yazıya pozu yoxdu" misali var. O, daha çox insan taleyi ilə, alın yazısı ilə bağlı deyilir. Əslində "Yeni Müsavat" bizim taleyi-

mizdir, alın yazımızdı. Bu qəzetə görə tarixdə alını açıq, üzü ağ qala biləcəyimiz inancındayam. İnsanın adı anadan olandan sonra pasportuna, doğum şəhadətnaməsinə, öldükdən sonra da məzar daşına yazılır.

Şərikli nazir

Zahid SƏFƏROĞLU
 zsafaroglu@gmail.com

Təxminlər doğrulmadı. Putin erməni kökənli Sergey Lavrovla yolunu ayırmadı. Lavrov-Kələntərov yenə xarici işlər naziri postunda saxlandı. Bununla da Kreml başçısı böyük siyasətdə onunla daha 6 il birgə yürümək niyyətini ortaya qoydu. Bu, o deməkdir ki, Putin Lavrovdan razıdır, o cümlədən Cənubi Qafqaz, Azərbaycan, Qarabağ məsələsində onun işini, fəaliyyətini bəyənir.

Söz yox ki, Rusiyanın xarici siyasətinin əsas istiqamətlərini prezident müəyyən edir. Amma buna da şübhə yox ki, həmin siyasətin regiona, Azərbaycan yönəlik kursuna ermənilərin Rusiyadakı "boz kardinalı" Lavrov məxsusi "ermənilik", "erməni ədviyyatı" qatır. Faktlar nə qədər istəyirsən.

Birinci elə Rusiya XİN-də kök salmış ermənilər - hansılar ki, xarici siyasətin qurulmasında və həyata keçirilməsində bilavasitə iştirak edirlər. Onlardan biri - Levan Caqaryan illərdir mühüm cənub qonşumuz olan İranda Rusiyani təmsil edir, səfirdir və vaxtaşırı anti-Türkiyə, anti-Azərbaycan açıqlamaları ilə çıxış edərək, Rusiyanın Türkiyə və Azərbaycanla arasını vurmağa çalışır.

Demək, erməni kadrlara, onların Rusiya XİN-də daha da kök salmasına, yüksəlişinə ən azı, 6 il təhlükə gözlənilir. Eyni qaydada Azərbaycan əsilli kadrların, diplomatların Rusiya XİN-də iş tapması və ya yüksəlməsi istisnadır.

Yeri gəlmişkən, Lavrov az öncə hətta Georgi Zuyev ad-soyadlı ermənipərəst birisini Azərbaycana səfir qismində sırtmaq istəyirdi. Plan alınmadı, hamı bilir. Fəqət, bu qəbildən cəhdlərin davamı istisna deyil. Lavrov artıq Putindən kart-blaş alıb.

Yeni məsələ təkə erməni kimliyində də deyil. Lavrov rus millətindən olanları da "erməni virusu"na yoluxdura, öz tərəfinə çəkə bilər. XİN-in məşhur sözcüsü, ermənilərə şəxsi simpatiyasını heç vaxt gizlətməyən, Lavrovun "danışan dili" sayılan Mariya Zaxarova da o qəbildəndir.

İkincisi, "Dağlıq Qarabağda müharibə yalnız Azərbaycanın daxili ili deyil" kimi avantürist, ölkəmizin suverenliyi və ərazi bütövlüyünə həqarət xarakterli bəyanat da onun - Lavrov-Kələntərovundur. Həmin bəyanatı o, verməyə bilərdi. Ancaq Azərbaycana hədə kimi, daha çox bir erməni olaraq səsləndirməyi özünə borc bildi.

Erməni xislətinin başqa parlaq təzahürü: ötən il Ermənistanı da Lavrov Türkiyə ilə sərhədə Ağrı dağı (ermənilər "Ararat" deyir və özəlirinki sayır) fonunda şelfi çəkərək Facebook səhifəsində qoymuş, "Ararat" sözünü yazmışdı. Yəni ki, Ermənistanın Türkiyəyə qarşı əsassız torpaq iddiası məsələsində bir erməni kökənli olaraq yanınızdayıq.

Əslində Lavrov Ermənistanın da xarici işlər naziridir. Bir növ şərikli nazir kimi yəni. Vassal ölkəyə xarici siyasət nə gerek ki? Onsuz da Ermənistanla bağlı həlledici qərarlar Kremldə, Rusiya XİN-də verilir (*guya Paşinyan indi bu tilsimi qırmağa çalışır*).

Bütün bu faktlara Azərbaycan prezidentinin Soçidə Putinlə son təkbətək görüşü zamanı məhz Lavrova işarə vuraraq, "Rusiyada Azərbaycanla münasibətləri korrupsiyaya çalmaq üçün qüvvələr var" söyləməsinə əlavə edək...

Bunları niyə qeyd elədik. Ona görə ki, yaxşı-yaxşı yadda saxlayaq ki, sabah Azərbaycan öz torpaqlarını hərbi yolla azad etməyə başlasa, məhz Sergey Lavrov Azərbaycan əleyhinə informasiya savaşında öndə gedəcək, işğalçı ölkəyə ikiqat dəstək olacaq, Putinin mövqeyinə təsir etmək üçün dəridən-qabıqdan çıxacaq. Əsl erməni xislətini bürüzə verəcək.

Amma onun yerinə Azərbaycana, qardaş Türkiyəyə münasibətdə neytral mövqedə duran, bu münasibətlərə psixoloji diskomfort yaratmayan birisi də gətirilə bilərdi. Deməli, Putin Türkiyə və Azərbaycanla əlaqələrin ondan ötrü nə qədər önəmli saydığını desə də, sonadək Bakı və Ankaraya etibar eləmir, yenə erməniləri özünə "bir köynək" yaxın sayır. 68 yaşlı Lavrovun öz vəzifəsində saxlanmasının bir anlamı, sirri də budur.

Bu vəziyyətdə Azərbaycan və Rusiya liderlərinin şəxsi münasibətləri, eləcə də Rusiyada Azərbaycan faktorunun güclənməsi bundan sonra ikiqat əhəmiyyət kəsb edəcək. Bilirlik, beş barmağımızın beşini də bal edib ağzına soxsaq, yenə pravoslav rus qriqoriyan erməni qədr bizi sevməyəcək. Buna rəğmən, mümkün olanları yapmalıyıq. Birdən möcüzə oldu...

ABŞ prezidenti Donald Trampın İranla nüvə danışıqlarını dayandırmaq qərarı dünya gündəminin bu qalmaqla cəmləşməsinə səbəb oldu. İranla ABŞ arasında yaranan növbəti gərginlik aprelin əvvəlində sonuncunun Rusiyaya qarşı tətbiq etdiyi yeni sanksiyaları sanki arxa plana keçirdi. Düzdür, ABŞ sanksiyalarına məruz qalan Rusiya sənayesi, oliqarxları onun təsirlərini getdikcə daha sərt şəkildə hiss etməkdədirlər. Lakin İran problemi aktuallaşandan bu məsələ gündəmdən kənarlaşmış oldu. Belə ki, apreldə açıqlanan sanksiyaların davamı olacağı deyilsə də, hələ ki bu barədə ciddi bir açıqlamaya rast gəlinmir. Bu, ABŞ-ın Rusiyaya qarşı sanksiya planlarından geri çəkilməsidir, yoxsa proses davam etdirilir?

ABŞ Rusiyaya qarşı sanksiyalar planından çəkildimi...

Şahin Cəfəri: "Tramp Rusiyaya qarşı sanksiyaları ağırlaşdırmaqda o qədər də həvəsli və istekli görünmür"

Politoloq Şahin Cəfəri deyir ki, ABŞ-ın Rusiyaya qarşı istər Obama dövründə, istərsə də Tramp seçildikdən sonra tətbiq etdiyi sanksiyalar qüvvədədir və hazırda işləyir: "2017-ci ilin iyulunda Konqres "Amerikanın düşmənlərinə sanksiyalar vasitəsilə müqavimət göstərmək haqqında Akt" (*Countering America's Adversaries Through Sanctions Act - CAATSA*) qəbul edib. Tramp tərəfindən həmin ilin avqustunda imzalanaraq qüvvəyə minən bu qanunda Rusiya, İran və Şimali Koreyaya qarşı yeni sanksiyaların tətbiqi əksini tapıb, eyni zamanda Obama dövründə prezidentin sərəncamları əsasında qəbul olunmuş sanksiya qərarları qanunlaşdırılıb. Prezident Konqresin razılığı olmadan həmin sərəncamları ləğv edə bilməz.

CAATSA qanunu əsasında ötən ilin ikinci yarısından bəri Rusiyaya qarşı bir sıra yeni sanksiyalar tətbiq olunub və onlar hazırda qüvvədədir. Lakin burada bir önəmli məqam var ki, qanunda sanksiyalar detallı şəkildə qeyd olunmayıb, yəni xırdalıqlara gedilə bilməyib və məsələ konkretləşdirilməyib. Sadəcə olaraq, ümumi şəkildə qeyd olunur ki, filan sahələr üzrə prezident Rusiyaya qarşı sanksiyalar tətbiq etməlidir. Yəni prezidentə geniş təşəbbüs və manevr imkanları tanınır".

Politoloqun sözlərinə görə, ötən dövrdən bəri açıq-aydın müşahidə olunur ki, Tramp Rusiyaya qarşı sanksiyaları ağırlaşdırmaqda o qədər də həvəsli və istekli görünmür: "Hər dəfə yeni sanksiyalar barədə qərarlar Konqresin çağırışı, bəzən isə təzyiqlə qəbul olunur, çünki Konqres öz qəbul etdiyi qanunun icrasına ciddi nəzarət edir. Amma Tramp qanun-

da nəzərdə tutulan sanksiyaların maksimumunu hələ tətbiq etməyib. Bunun əsas səbəbi bir tərəfdən sanksiyaların mərhələli şəkildə ağırlaşdırılması taktikası və Rusiyanın Ukrayna məsələsində öz mövqeyini dəyişib-dəyişməməsinin izlənilməsi ilə əlaqədardır, digər səbəbi budur ki, Tramp beynəlxalq terrorçuluqla mübarizə, İran məsələsi və Suriya probleminin həllində Rusiya ilə əməkdaşlıq etmək istəyir. O hesab edir ki, bu problemlərin həllində Moskva ilə əməkdaşlıq nəticəsində daha tez və effektiv nəticələrə nail ola bilər. Digər tərəfdən, düşünürəm ki, Trampın Putinə olan şəxsi simpatiyası da burada qismən rol oynayır. O, seçki kampaniyası dövründə bu simpatiyasını heç bürüzə verməmişdi. Ötən həftələrdə Suriya rejiminin kimyəvi silahdan istifadə etməsi ilə əlaqədar ABŞ-ın Əsəd rejiminin himayəçisi olan Rusiyaya yeni sanksiyalar tətbiq edəcəyi gözlənilirdi, hətta BMT-dəki səfir Nikki Heyli bu barədə açıqlama vermişdi. Lakin Tramp son anda bu sanksiyaları

əngəllədi. Əslində Trampın Rusiyaya qarşı sanksiyaları gücləndirmək niyyəti də yox idi, əksinə, o, sələfi Obamanın dövründə tətbiq olunmuş sanksiyaları yumşaltmağı düşünürdü, bu barədə Trampın seçki qərarlarının üzvlərinin Rusiya nümayəndələri ilə danışıqları da olmuşdu. Məhz bu səbəblə Konqresdəki respublikaçılar və demokratlar Tramp gəldikdən sonra operativ şəkildə CAATSA qanununu qəbul etdilər. Bu qanun üçdə iki səs çoxluğundan daha artıq səsle qəbul olundu və Trampın veto qoymaq imkanı aradan qaldırıldı. Nəticədə Tramp həm Obama dövründəki sanksiyaları ləğv etmək hüququnu itirdi, həm də Rusiyaya qarşı yeni sanksiyaların tətbiqinə məcbur oldu".

Ş.Cəfəriyə görə, İran, Şimali Koreya, İsrail-Fələstin və Suriya problemlərinin gündəmi zəbt etməsi, şübhəsiz ki, Rusiyaya diqqətin bir qədər azalmasına səbəb olub: "Digər tərəfdən, bu ilin noyabrında ABŞ-da parlament seçkiləri keçiriləcək və Konqresin Nümayəndələr Palatasının

tərkibi tam şəkildə, Senatın isə üçdə biri yenilənəcək. Bu səbəblə, Vaşinqtonda hər kəsin diqqəti bu seçkiyə yönəlib. Seçkilərin önəmi bundan ibarətdir ki, əgər müxalifət qanunverici orqanda üstünlük əldə etsə, prezidentlə

Konqres arasında qarşıdurma yaranacaq və demokratlar Trampın əl-qolunu bağlamağa çalışacaqlar. Hətta impiment məsələsinin gündəmə gəlməsi də istisna olunmur. Ona görə də Tramp var gücü ilə çalışır ki, respublikaçılar qanunverici orqanda malik olduqları çoxluğu qorusunlar. Qarşı tərəf isə Tramp əleyhdarlarını maksimum səfərbər edərək seçkidə yüksək iştirak faizinə nail olmağın və qələbə əldə etməyin planlarını qurur.

Lakin buna baxmayaraq, Rusiyaya qarşı qanunvericilikdə nəzərdə tutulan sanksiyaların tətbiqi qaçılmazdır və prezident qanunun tələbini icra etməyib bilməz. Məsələn, Tramp bir həftə əvvəl icra strukturlarına tapşırıq verib ki, Kiçik və orta mənzilli raketlərin ləğvi barədə 1987-ci il tarixli müqaviləyə Rusiya tərəfindən əməl olunmaması ilə əlaqədar bu ölkəyə qarşı yeni sanksiyalar işləyib hazırlansınlar. Çünki bu tələb Konqresdə qəbul olunan 2018-ci il hərbi büdcəsində əksini tapıb. Orada konkret qeyd olunur ki, prezident Rusiyada həmin müqavilənin pozulmasına cavabdeh olan şəxslərə qarşı tədbirlər planı hazırlayaraq Konqresə təqdim etməlidir. Bu müddəə əsasında bəzi rusiyalı rəsmilərə yeni sanksiyalar tətbiq olunacaq. Bundan başqa, ABŞ hökuməti CAATSA qanunu əsasında Rusiyanın enerji layihələrinə, silah ticarətinə maneə olmağa davam edir. Məsələn, Vaşinqton bir neçə gün əvvəl Rusiyadan Baltik dənizi vasitəsilə Avropaya çəkilməsi planlaşdırılan "Şimal axını 2" qaz boru kəməri layihəsində iştirak edən Avropa şirkətlərinə sanksiya xəbərdarlığı ünvanlayıb. Çünki qanunda Rusiya ilə bu sahələrdə əməkdaşlıq edən üçüncü tərəflərə də sanksiyaların tətbiqi nəzərdə tutulub. Vaşinqton Rusiyadan silah almağı düşünən ölkələri də bu fikrindən daşındırmaq üçün və artıq müvafiq müqavilələr imzalamış bəzi ölkələri, o cümlədən Türkiyəni sanksiya ilə hədələyir. ABŞ-ın Rusiyaya qarşı sanksiyaları uzunmüddətlidir və bu xəmir hələ çox su aparacaq".

Əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Sahil Babayev əlilliyin təyinatı sistemində dəyişiklik etməkdə qərarlı olduğunu nümayiş etdirir. Belə ki, dünən mətbuat konfransında çıxışı zamanı əlilliyin təyin olunması ilə bağlı məsələləri araşdırdıqlarını və bu sahədə islahatlar aparmaq istədiklərini bildirdi.

hüquqi baza baxımından və prosedur baxımından təkliflər hazırlayırlar".

Yeni nazir əlilliyin təyinatı sahəsindəki çox ciddi problemlərə sələfi Səlim Müslümovdan fərqli yanaşma ortaya qoymaqladır. Əldə etdiyimiz məlumata görə, hazırda əlilliyin təyininə əsas olan xəstəliklər, onların inkişaf səviyyəsi, insanlara təsiri ilə bağlı dəqiq meyarların hazır-

sahəsində korrupsiya imkanlarını məhdudlaşdıracaq prosedurlar da hazırlanmaqdadır. Yeni nazir bununla uzun illərdir bu sistemdə kök salmış korrupsiya mexanizmini sarsıtmaq niyyətindədir. Verilən məlumata görə, əlilliyin təyinatı, həmçinin pensiya sistemində şəffaflığın yaradılması ölkə rəhbərliyi tərəfindən S.Babayevin qarşısına qoyulan əsas vəzifələrdir.

həsində olduğu kimi, bu sahədə də elektronlaşma rüşvət və korrupsiyanın azalmasına gətirib çıxarmayıb. Hesablama Palatasının apardığı yoxlamalar göstərir ki, yerli pensiya şöbələrində hələ də ölmüş şəxslərə pensiya ödənməsi, bir adamın bir neçə rayondan pensiya alması kimi çox kobud pozuntular qalmaqdadır. Bundan əlavə, pensiyaların hesablanması prosesində də ciddi maxinası-

Məşhur oliqarxı İngiltərədən niyə qovurlar?

Roman Abramoviçə viza verilməməsinin səbəbi açıqlanmır

Rusiyalı oliqarx, biznesmen və İngiltərənin "Çelsi" futbol klubunun sahibi Roman Abramoviç özünün Britaniya vizasının müddətinin uzadılması barədə etdiyi müraciətə hələlik heç bir cavab almayıb.

Məlumdur ki, Abramoviç ötən şənbə günü futbol üzrə İngiltərə kuboku uğrunda keçirilmiş final matçında iştirak edə bilməyib. Həmin görüşdə onun sahibi olduğu futbol klubu "Manchester United" klubuna 1:0 hesabı ilə qalib gələrək qələbə qazanıb.

BBC müxbirinin məlumatına əsasən, Roman Abramoviçin şəxsi "Boeing-767" təyyarəsi sonuncu dəfə Britaniyanı aprelin 1-də tərk edib və o vaxtdan bəri Britaniyaya dönməyib.

Oliqarxın çevrəsindəki mənbələr BBC-yə bildirlər ki, Abramoviçin Britaniya vizasının müddəti aprelin sonunda başa çatıb, yenisi isə ona hələ verilməyib.

"Abramoviç ilk dəfə deyil ki, Britaniya vizasını uzadı, lakin bu dəfə yubanma baş verib, söhbət viza müraciətinə rədd cavabdan getmir" - deyərək, oliqarxın çevrəsindəki mənbə BBC-yə bildirdi.

Britaniya hökumətinin saytında bildirilib ki, investor vizası ilk dəfə 40 ay müddətinə verilir. Bundan sonra 2 il müddətinə uzadıla bilər. Viza müraciətinin baxılması müddəti 3 həftəyə qədərdir.

Biznesmenin rəsmi nümayəndəsi John Mann məsələ ilə bağlı şərh verməyib.

Martın sonunda Britaniya investirlərə vizaların verilməsinə dair dövlət proqramını yenidən nəzərdən keçirəcəyini bildirmişdi.

Biznesmenin nümayəndəsi informasiyanı şərh etməyib.

Nəşr qeyd edir ki, R. Abramoviç İngiltərədə 3 il 4 ay müddətinə verilən investisiya vizası ilə qalır. Bundan sonra viza uzadılmalıdır. Bunun üçün isə o, ölkə iqtisadiyyatına 2 milyon funt sterlinq sərmayə qoymalıdır.

Bu ilin əvvəlində məlum olmuşdu ki, "Çelsi" və klubun sahibi Roman Abramoviç maliyyə problemləri ilə üzlaşib. Mənbə London klubunun son 6 ildə gəlir və xərclərini təhlil edərək statistik göstəriciləri digər Premyer Liqa klubları ilə müqayisə edib. Məlum olub ki, 2012-ci ildən "Arsenal"ın dövrüyyə vəsaitləri 68, "Manchester United" in 71, "Liverpool" un 82, "Manchester City" nin 85, "Tottenham" in isə 100% artım göstərmiş. Son 6 ildə qeyd olunan klublardan daha çox İngiltərə çempionu olsa da, "zadəganlar"ın dövrüyyə vəsaiti cəmi 33% artıb. Eden Hazardın transferindən sonra "Chelsea" qiyməti 40 milyon funtdan yüksək olan cəmi 2 transfer edib. Mançesterin 2 klubu 6 ildə qiyməti 40 milyondan çox olan 11 futbolçunu heyətinə qatıb. Son 4 mövsümdə London klubu futbolçu satışından 224, "Manchester United" 32, "Arsenal" 45, "Manchester City" isə 69 milyon funt qazanıb.

"Forbes" jurnalının son məlumatlarına əsasən, Abramoviç 10.2 milyard dollarla dünyanın 107-ci, Rusiyanın isə 13-cü ən zəngin insanıdır. Ötən dəfə isə Abramoviç 61-ci yerdə idi.

İkinci həyat yoldaşı ilə boşanmamışdan əvvəl Romanın banklardakı hesablarında 8 milyard funt sterlinqə yaxın pul var idi. Bundan başqa, Abramoviç maşın və yaxtalarla yanaşı, 28 milyon funt sterlinqlik villaya, bir çox ev və köşklərə sahibdir.

2003-cü ildə Roman Abramoviç 140 milyon funt sterlinq İngiltərənin "Çelsi" futbol klubunu alır və faktiki olaraq, Böyük Britaniyaya köçür. İki il sonra isə o, "Sibneft" kompaniyasının səhmlərinin 75,7%-ni "Qazprom"a satır. Daha sonra qubernator postunu tərk etməyə cəhd edir, amma prezidentlə görüşdən sonra fikrini dəyişir. 2005-ci ildə onu yenidən Çukot əyalət dairəsinin başçısı vəzifəsinə təyin edirlər. 2008-ci ildə onun səlahiyyətləri könüllü istəyi ilə vaxtından əvvəl dayandırılır. O, əvvəlcə Çukot Dumasının deputatı, daha sonra isə Dumanın sədri olub.

□ Sevinc TELMANQIZI,
"Yeni Müsavat"

Səlim Müslümovun sükutu

Səlim Müslümovun sükutu

Səlim Müslümovun sükutu

S.Babayevin sözlərinə görə, həm qanunvericilik, həm prosedur baxımından, həm də ümumilikdə bu prosesin sosial ədalətli olması baxımından islahatlar aparmağa ehtiyac var: "Əlilliyin meyarlarına baxılmalı, beynəlxalq təcrübəyə uyğunlaşdırılmalıdır, ərizə-müraciətlərin təqdim olunma forması araşdırılmalıdır, bu sahə ilə məşğul olan müxtəlif dövlət orqanlarının işi əlaqələndirilməlidir, prosesi tam şəffaf şəkildə etmək istəyirik. Prosesin hər hansı ləngimə və ya administrativ-bürokratik maneə ilə rastlaşmamasını təmin etmək istəyirik. İstəyirik ki, buna haqqı çatan hər bir şəxsin buna çıxışı olsun, çatmayanların isə qarşısı alınsın. Bu işlər sistemli şəkildə görülməlidir. Bununla bağlı müvafiq komissiya yaradılıb. Həm Səhiyyə Nazirliyində işçi qrupu, həm də Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin işçi qrupu yaradılıb. Bu iki işçi qrupu birgə işləyərək kriteriya baxımından, normativ

lanması üzərində işlər aparılır. Çox yaxın zamanda subyektiivizmi maksimum məhdudlaşdıracaq meyarların tərtib olunacağı gözlənilir. Bu meyarların əlilliyi təyin edən şəxslərin rüşvət alaraq yalançı əlillik kağızları vermələrinin qarşısını almaqda mühüm rol oynayacağı proqnozlaşdırılır. Eyni zamanda əlilliyin təyini

Onu da qeyd edək ki, 2001-ci ildən pensiya sistemində bəzi dəyişikliklər S.Müslümovun əlində olub. Onun rəhbərliyi altında pensiya təyinatı sahəsində sadəcə vətəndaşların pensiya hüququnu məhdudlaşdırmaq iki böyük islahat reallaşdırılıb. Pensiya təyinatı sistemində elektronlaşdırma aparılıb. Lakin əlilliyin təyinatı sa-

yalar baş alıb gedir. Qanunvericiliyin vətəndaşa tanıdığı az sayda əlavələr belə ona rüşvət müqabilində tətbiq edilir. Halbuki bu prosedur da elektronlaşmış xidmətlərdən hesab olunur.

Maraqlıdır ki, S.Müslümov rəhbərlik etmiş olduğu iki mühüm sahədəki ciddi qanunsuzluqlar barədə səsləndirilən fikirlərə sükutla cavab verir. Yeni nazirin mövcud vəziyyətin tənqidinə yönəlik sət çıxışları, ölkə mətbuatının pensiya və əlillik sistemlərindəki korrupsiya və rüşvətçuluqla bağlı yazdıqları, Hesablama Palatasının yaydığı açıqlamalar - hamısı sabiq nazirin sükutu ilə müşayiət olunur. Bu susqunluğun nə qədər davam edəcəyi məlum olmasa da, S.Müslümovun rəhbərlik etdiyi nazirlik daxilində gedən proseslərin hələ uzun müddət davam edəcəyi açıq hiss olunur...

□ TURQUT,
"Yeni Müsavat"

Hafiz Hacıyev taym-aut götürüb

"Siyasətə elə geri dönüş edəcəm ki..."

Müasir Müsavat Partiyasının sədri Hafiz Hacıyev siyasətdən müvəqqəti olaraq geri çəkilib. 11 apreldəki növbədən kənar prezident seçkisindən sonra partiya sədri jurnalistlərin suallarından qaçaraq ona vaxt verilməsini xahiş edir.

Son ay yarımında yalnız bir dəfə MMP rəhbəri gündəmə gəlib. "Yeni Müsavat"ın suallarını cavablandıran H.Hacıyev Ermənistanın yeni baş naziri Nikol Paşinyanın qulağını kəsib cibinə qoyacağını demişdi.

Partiya sədrindən siyasətdən nə üçün çəkildiyi barədə fikirlərini almağa çalışdıq. Danışmaq üçün 10-15 gün möhlət istəsə də, H.Hacıyev bəzi açıqlamalar verdi: "Hafiz Hacıyev siyasətə bir aylıq fasilə verib. Səhhətimlə, prezident seçkilərində ciddi işlər görməyimlə əlaqədar istirahət edirəm. Hər halda, 10-15 gündən sonra yenidən üzə çıxacam. Partiyamızın iş-

ləri bir saniyə də dayanmır, əvvəlki enerji ilə yolumuza davam edirik. İşimizi ən yüksək səviyyədə qurub Azərbaycan dövlətinin sabitliyi, eləcə də digər məsələlərlə bağlı sözümlü deyəcəyik. Ciddi açıqlamalarımı hər kəs gözləsin. Bəzi məsələlər var ki, onun üçün gözləmə mövqeyindəyəm. Hafiz Hacıyev

siyasətə elə geri dönüş edəcəm ki, hər kəs ondan danışacaq. Heç kimdən incikliyim-filan yoxdur. Sadəcə, istirahətə vacib saydım. Çox ciddi siyasi proseslərə başlayacağımız günə az qaldı. Ölkə daxilində gedən prosesləri diqqətlə izləyirəm. Partiyamızın fəaliyyətində zəiflik yaranmasın deyə bütün müavinlərimə

tapşırıqlar vermişəm. Qurultaya da hazırlaşırıq, bu istiqamətdə də uğurlu işlərimizi aparırıq. Yaxın vaxtlarda qurultayımız baş tutacaq. Sadəcə, işə çıxandan sonra dəqiq qurultay vaxtını deyəcəm".

H.Hacıyev Azərbaycanın ana müxalifəti olmağa iddialıdır: "Gələcəkdə lazım olsa, ana müxalifət missiyasını öz üzərimizə götürüb, çox ciddi proseslərə başlamaq qərarı verə bilərik. Hələlik gözləyirik. Bizim üçün ölkədə ana müxalifət olmaq elə də çətin deyil. Çünki indiki müxalifət liderlərinin hamısının iç üzleri açıq, hər kəs bilir ki, kim kimdir, kimlər kimə işləyir. Xalqın sözünü deyən Hafiz Hacıyevdir, mən xalqın danışan dilçiyəm. Dövlətimi qoruyub, onu sevirem. Xalqın qabağına çıxan ərəfədə nələrsə nail olacağıma əminəm. Prezident seçkilərində tutduğum yer barədə hələ ki açıqlama vermək istəmirəm. Amma susmaq da fikrində deyiləm. Zamanı gələndə hər şeyi deyəcəm".

□ Cavansir ABBASLI,
"Yeni Müsavat"

Başqa həyatlar

Zamin Hacı
 zaminhaci@gmail.com

"Xoruldadır qullar. Ah, qabaqlar hər şey başqa cür idi"

(Aristofan, "Buludlar")

Azərbaycanda icra başçısı işləmək bəlkə də Amerikada ştat qubernatoru olmaqdan vacibdir. Bu, təkcə bizim regionun lider dövləti olmağımızla əlaqədar deyildir. İnanmayanlar Youtube portalında axtarış verib tapıb baxsınlar: hazırda Amerikaya prezidentlik edən adam, yəni Donald Tramp cəmi 4 il qabaq bizim ellimiz Emin müəllimin musiqi klipində oynamışdır. "In another life" ("Başqa ömürdə") adlı mahnının klipində.

Yaxud tarixə ekskurs eləsən görərsən ki, ruslar həmişə bizi rayonlara bölməkdə maraqlı olmuşdur. Parçala, hökm sür siyasətinə əsasən. Məsələn, siz sovet dövründə Azərbaycanda Bakı və Gəncə əyalətlərinin yaradıldığını bildirdinizmi? 1952-ci ildə ediblər. SSRİ-də əyalətlər (rusca oblast) hüquqi-administrativ baxımdan müttəfiq sovet respublikalarıyla eyni statusa malik olduğundan Moskva qərara alır ki, Azərbaycanı təkcə rayonlara bölmək azdır və mərkəzləri Bakıda və Kirovabadda olmaqla 2 əyalət yaradılır. Doğrudur, bu əyalətlərin ömrü qısa olub, cəmi 1 il çəkib və 1953-cü ildə Stalinin ölümündən sonra ləğv ediliblər, ancaq tariximiz üçün maraqlı faktıdır.

O üzdən, indi bizim hansısa naziri işdən çıxartmaq bəlkə də icra başçısını çıxartmaqdan asandır. Əgər fikir verdinizsə Binəqədinin icra başçısı Xaləddin müəllimin qovulması təxminən belə baş verdi: öncə hansısa sayt onu "işdən çıxartdı", halbuki rəsmi dövlət qurumlarının sayında bu haqda hər hansı xəbər yox idi. Başqa jurnalistlər Xaləddin müəllimə zəng vurdular, o isə təsdiqlədi, dedi, bəli, hazırda şələ-küləmi yığışdırıram. Yalnız bundan sonra rəsmi orqanların sayında Xaləddin müəllimi işdən azad elədilər. Dəli şeytan deyir ki, bəlkə Xaləddin müəllim o ikinci jurnalistlərə şayiəni təsdiqləməyə indiyəcən onu çıxartmaq namümkün hala gələrdi.

Hamısı dövlətçilik təcrübəmizin çoxluğuna görədir. Odur, Polşada səfirimiz işləyən Kərpic Həsən müəllim də araşdırıb, ortaya çıxarıb ki, Azərbaycanın dövlətçilik təcrübəsi eramızdan qabaq neçənci iləsə gedib çıxır. Savadsız adamam, çox anlamadım, bircə onu başa düşdüm ki, Moskvadakı Arbat küçəsinin adı təxminən Atropatın adından əxz edilibdir. Bir də fəhmliə duydum ki, hazırda qədimlik yarışmasında məlun erməniləri hardasa 250 il qədər ötmüşük. Tozumuza da çata bilməyəcəklər! Axırda Böyük Partlayış bizim işimiz olacaqdır, görərsiniz. Hərçənd hüquq-mühafizə orqanlarımız Kainatın bu cür yaradılmasına o qədər də xoş yanaşırlar. Qayıdaq dövlətçiliyimizin yanına.

İsveçdən daimi oxucumuz Nazim bəy miqrasiya idarəməzində üzleşdiyi vəziyyətdən yazır: "Bu yaxında İlham Əliyevin fərmanları ilə bir çox nazirlik və idarələrin rəhbərləri dəyişildi. O idarələrdən biri də miqrasiya idarəsidir. Azərbaycana viza ilə gələn hər kəs 10 gün ərzində qeydiyyatda düşməlidir. Bunu miqrasiya idarəsinin internet saytı vasitəsilə də etmək mümkündür (guya). Ancaq təzə reis gələndən sonra bu funksiya işləmir. Sənədləri miqrasiyanın e-mail adresinə göndərsən, cavab olaraq yazırlar ki, miqrasiya idarəsinə yaxınlaşın. Əgər bu funksiya çalışmırsa, niyə insanları aldadırlar ki, guya internet vasitəsilə də qeydiyyatda düşmək olar? Çox güman elektron poçtla rüşvət ala bilmədikləri üçün idarəyə gəlməyi məsləhət görürlər. 10 gün qabaq mənim də başıma oyun gətirdilər. Azərbaycana gəldikdən sonra e-mail-lə sənədləri göndərdim, cavab gəldi ki, idarəyə gəlin. Sənədlərimlə miqrasiya idarəsinin Lənkərandakı bölməsinə yaxınlaşdım, məndən 50 manat rüşvət istədilər. Etiraz elədim. Dedilər axı biz də əziyyət çəkirik. Pulu vermədiyimə görə qeydiyyatda almadılar. Bu haqda prezident aparatına şikayət edəcəyimi söylədim". Məktubun sonu.

Bir də Xarici İşlər Nazirliyindən xahiş edərdik ermənilər bizə tərəf güllə atıb hansısa adamımızı öldürəndə "bu, provokasiyadır, məsuliyyət Ermənistanın üzərində qalacaq" açıqlaması verməsinlər - şöhrətimizə yaraşmır. Deyəsən, onlar bizim əraziləri 28 ilə yaxındır tutub şəllənirlər. Daha nə provokasiya, hansı fitnəkarlıq, necə bir məsuliyyətsizlik? Ən yaxşısı budur XİN belə bəyanat versin: "Bizə güllə atana söyüş qoymuşuq".

İşğalçı Ermənistanın blokada rejimini yumşaltmaq üçün bu günədək hansı sözləri göstərdiyi bəllidir. Bu yöndə Sərkisyan rejimi çox əlləşdi, lakin nəticə hasil olmadı. Aydın ki, Dağlıq Qarabağ problemi çözülmədən Türkiyə və Azərbaycanla kommunikasiya əlaqələri açılmayacaq. Ancaq İrəvan heç olmasa, Ermənistanı Rusiya ilə birləşdirəcək trans-Abxaziya dəmir yolunun və Osetiya avtomobil yolunun işə düşməsinə çalışır.

Bu məqsədlə ötən ilin sonlarında eks-prezident Serj Sərkisyan və eks-baş nazir Karen Karapetyan ard-arda Tiflisə səfərlər etmişdilər. Lakin bu qəbildən sözlərin reallaşması asan məsələ deyil. Siyasi, geosiyasi faktorlar var ki, onlar vəzkeçilməz görünür.

Onlardan biri də Tiflisin Bakı və Ankara ilə əlaqələridir. Bu əlaqələr iqtisadi-ticari, energetik-kommunikasiya sferalarından əlavə, strateji əhəmiyyətli hərbi və təhlükəsizlik sahələrini də özündə ehtiva edir. Son illər üç ölkə arasında dayanıqlı bir format yaranıb ki, rəsmi Tiflis bunu görməzlikdən gələ bilməz - hətta Ermənistanə dəhlizlərin açılması ona əlavə iqtisadi dividendlər gətirərsə belə.

Söhbət Abxaziyadan keçən və 20 ildən çoxdur fəaliyyətsiz qalan dəmir yolunun işə salınması ilə yanaşı, Ermənistanə alternativ avtomobil yolunun açılmasından gedir. Məsələ ilə bağlı Çexiyanın paytaxtı Praqada mayın 24-də Rusiya və Gürcüstan rəsmi nümayəndələri - Georgi Abaşiz-de və Qriqori Karasin arasında qalmaya bilər. Belə ki, "Yeni Müsavat"a çatan məlumata görə, Abaşizdə bildirib ki, Rusiya tərəfi mayın 18-də adıçəkən şirkətlə anlaşma imzalayıb (Gürcüstanla analoji müqavilə keçən ilin dekabrında imzalanıb). Moskvanın separatçı rejimləri imza atmaqdan imtinaya necə məcbur elədiyi bəlli deyil. Qalır mayın 24-də Praqada konkret addımları müəyyən etmək.

"Yeni Müsavat" xatırladır ki, belə bir anlaşma üçün əsas çoxdan mövcuddur: 2011-ci ildə Moskva ilə Tiflis arasında Abxaziya yolu ilə daşınacaq yüklərin bitərəf monitorinqini həyata keçirmək üçün İsveçrənin SGS şirkəti ilə "Yüklərin gömrük monitorinqi" haqda ikitərəfli saziş imzalanıb. Lakin Rusiya yekun sənədə müstəqil dövlət kimi tanıdığı Cənubi Osetiya və Abxaziyanın da imza atmasını istəyir, separatçı qurumlarla Gürcüstan arasında gömrük postlarının qoyulmasında təkid edirdi. Rusiya tərəfinə görə, Moskva Abxaziya və Cənubi Osetiyanı suveren qurum kimi tanıdığından, belə postlar olmalıdır. Gürcü tərəfi isə bunu qəbul eləməzdi, çünki o halda Tiflis bu iki separatçı rejimin müstəqilliyini tanıması olacaqdı.

Tiflis Ermənistanə dəhliz ağır - xəyanət projesi reallaşır

Rusiya və Gürcüstan anlaşma ərəfəsində; mayın 24-də Abxaziya dəmir yolunun açılışı ilə bağlı Praqada razılıq əldə oluna bilər - Bakıya bəd müjdə; Paşinyan Tiflisə gedir, erməni arzusu çin olur, blokada yumşalır?..

Ən son bilgilərə görə, yekun üçtərəfli (Rusiya-Gürcüstan-İsveçrə) anlaşma sənədinə separatçı qurumların imza atmasına, hər halda, lüzum qalmaya bilər. Belə ki, "Yeni Müsavat"a çatan məlumata görə, Abaşizdə bildirib ki, Rusiya tərəfi mayın 18-də adıçəkən şirkətlə anlaşma imzalayıb (Gürcüstanla analoji müqavilə keçən ilin dekabrında imzalanıb). Moskvanın separatçı rejimləri imza atmaqdan imtinaya necə məcbur elədiyi bəlli deyil. Qalır mayın 24-də Praqada konkret addımları müəyyən etmək.

"Fikrimcə, mayın 24-də müəyyən addımlar atılacaq. Ümid edirik ki, Rusiya anlaşmadan irəli gələn öhdəliklərini vicdanlı şəkildə yerinə yetirəcək. Bunun ardınca anlaşmaya nəzarət etmək üçün gürcü-İsveçrə işçi qrupu yaradılmalıdır", - deyər Abaşizdə qeyd edib.

Anlaşma Abxaziya və Cənubi Osetiyadan keçməklə Rusiyadan Gürcüstan və Ermənistanə "ticarət dəhlizləri" yaratmağı nəzərdə tutur. Lakin İsveçrə tərəfi daşınan yüklər haqda hər iki tərəfdən yalnız informasiya almaqla kifa-

yətlenəcək, onları yoxlamaq missiyası daşımayacaq. Bu, o deməkdir ki, Rusiyadan Abxaziya dəmir yolu ilə Ermənistanə hərbi təyinatlı yüklər də daşına bilər ki, bu da Azərbaycan üçün əslə məqbul sayıla bilməz. Bundan əlavə, dəmir yolunun işə düşməsi (Rusiya ilə quru əlaqə) işğalçı ölkənin iqtisadi durumunun yaxşılaşması və blokada rejiminin qismən yumşalması demək olardı.

Artıq erməni tərəfi xəbərdən dolayı sevincini gizlətməyib.

"Görəsən, mayın 13-də baş nazirlər - Nikol Paşinyan və Georgi Kvirikaşvili telefonda bu haqda da danışdı mı? Yaxud mayın 14-də Socidə Putinlə söhbət zamanı mövzuya toxunulubmu?" "Yeni Müsavat"ın məlumatına görə, bu barədə İragir.am saytında şərh də deyilir.

Yazıda daha sonra deyilir: "Yada salaq ki, mayın 26-da Nikol Paşinyan Gürcüstan Respublikasının 100 illiyinə həsr olunmuş bayram tədbirində iştirak etmək üçün Tiflisə gedəcək. Əgər mayın 24-də Rusiya və Gürcüstan arasında danışıqlarında sıçra-

yış olarsa, o zaman erməni-gürcü münasibətləri daha yüksək mərhələyə keçəcək. Gürcüstan ərazindən keçən neqliyyat yollarının açılması Ermənistan üçün mühüm kommunikasiya əhəmiyyəti daşıyır - xüsusən də əgər Rusiya ilə dəmir yolu əlaqəsi də bərpa olunarsa. Başqa yandan, Rusiya-Gürcüstan müqaviləsi ilə bağlı təcrübə və kommunikasiyaların açılması Azərbaycan-erməni münasibətləri üçün presedent kimi nəzərdən keçirilə bilər. Əgər əlbəttə ki, bu yolu açmaq mümkün olarsa. Bu xüsusda söhbət həm də Naxçıvan dəmir yolunun açılmasından gedir".

Göründüyü kimi, erməninin iştahı daha böyükdür. İşğalçı ölkədə Qarabağ məsələsində heç bir irəliləyiş olmayay-olmayay Azərbaycanla da kommunikasiyaların bərpasına ümid edənlər var. Görək Abxaziya dəmir yolu presedent olacaqmı, gürcülər Azərbaycana xəyanət projesinə, işğalçının daha da ayaqlanması layihəsinə imza atacaqlarmı? 2 gün gözləyək.

☐ "Yeni Müsavat"ın analitik xidməti

"Azərbaycanın AŞ-PA-dakı nümayəndə heyətinin rəhbəri Səməd Seyidov qarşı tətbiq edilən sanksiyalar heç bir əsasə söykənmir və qərəzlidir".

Azay Quliyev deyib ki, S.Seyidovun istefa verməsini düzgün hesab etmir: "Bu bü-tövlükdə ədalətsiz, qərəzli, haqsız bir qərardır. Bunu bil-lə-bilə nümayəndə heyətinin tərkibinin və rəhbərinin dəyiş-

yə başladı. AŞ PA-nın keçən il yay sessiyasında qəbul olunan "Üzvlərin məsuliyyət prinsiplərinin tanınması və həyata keçirilməsi" hesabatı ilə daxili prosedür və reqlament qaydaları dəyişdirildi.

Seçkilər öncəsi komitə və komissiyalarda nümayəndə heyətlərinin rəhbərləri səviyyəsində təmsilçilik və iclaslar keçirilir. Azərbaycan nümayəndə heyətinin seçili orqanlarda təmsilçiliyinə qoyulmuş iki illik

Deputatlar haqlı deyilmi?..

Hüseynbala SƏLİMOV

Qəribə olsa da, bizim deputatlar da hərdən çaşb doğru-dürüst sözlər deyirlər. Düzdür, çox nadir hallarda olur bu, çünki bizim deputatlarımız çox seyrək hallarda öz sözlərini deyirlər, hamı kimi onların da əsas işi tərif demək və deputatxanamızın da əsas funksiyası tərif istehsal etməkdə ki, bunu hətta kiçiklərimiz də bilir.

O ki qaldı qanun məsələsinə, özlərinin etirafına görə icra hakimiyyətimiz özünə lazım olan bütün qanunları yazıb göndərir, şanlı deputatlarımız isə onlara "quş" qoyurlar, yəni ki, qəbul edirlər. Adətən bu məqamlarda bir az əvvəldə dediyim kimi, bəziləri çaşaraq məcradan çıxır və hətta tənqidi qeydlər də səsləndirirlər. Güman, sonradan bunun da bə-dələni ödəyir və "Bir daha belə etmə!" tapşırığı alırlar.

Nə isə, bu yaxınlarda bir neçə deputatımız qayıtdı ki, bir naziri işdən çıxaran kimi bunun sərvətləri - pulları haqqında xəbərlər ölkəni başına götürür, gündəmə çox böyük məbləğlər gəlir ki, ölkə əhlinin əksəriyyəti onları heç təsəvvür etmək iqtidarında olmur.

Amma deputatlarımızı qaçığılandırın tamam başqa sualdır: əcəba, dövlətin bir çox strukturları az qala, hər il nazirliklərin işini yoxlayır, bəs nədən korrupsiya halları və maliyyə maxinasiaları yalnız nazirlər işdən azad olundandan sonra aşkar olur?..

Həqiqətən də maraqlı sualdır. Bəli, demək olardı ki, bütün bunlar jurnalistlərin uydurmasıdır, onsuz da jurnalistlərin belə yükə öyrəncəlidir və onlar Vətən və dövlət naminə bu yükün də altına girə bilərlər.

Amma bir məsələ də vardır axı: təkziblər olmur, üstəlik, hüquqi proseslər də həyata keçirilir. Bəli, nazirlərin özlərini də olmasa, kiçik vəzifəli əməkdaşlarını məhkəməyə çəkirlər ki, sən niyə vaxtında nazirini başa salmamasın ki, rüşvət almaq və dövlət malını mənimsəmək olmaz?

Onlar da bu cür iradlara tutarlı - məntiqli cavab tapa bilmirlər və lap axırda da həm özlərinin, həm də nazir ağalarının əvəzinə cəza çəkmək üçün yollanırlar məhbəse.

Qərəz, çox böyük problemdir. Azərbaycan kiçik ölkədir, özü də çox kiçik, həm də bu kiçiklik təkəcə coğrafi məzmun kəsb etmir - bizim hərbi və siyasi gücümüz, iqtisadiyyatımız böyük dövlətlərininki ilə müqayisəyə belə gəlmir. Amma burada bir paradoks var: bu kiçik ölkənin məmurları sərvətə və pula görə hətta dünyanın böyük - böyük siyasətçilərinə, necə deyirlər, "doqquz" gəlirlər...

Həm də belə hal bir və yaxud bir neçə nazirin "fərasət"inin nəticəsi deyil, ölkənin iqtisadi modelindən törəyən ciddi sosial-siyasi məzəddir.

Məhz bunun nəticəsidir ki, başqa ölkələrdə korrupsiya və ya rüşvət istisna olduğu halda, bizdə bunun əksi - rüşvət almamaq, korrupsiyaya qurşanmamaq istisna haldır. Ona görə də deyəndə ki, başqa ölkələrdə də korrupsiya var, bir az dəqiqləşmə aparmaq lazımdır - bəli, istisna kimi olur, biz də isə bunun əksi istisnadır...

Hüqonun Jan Valjani bir çörək oğurladığına görə katorqaya düşmüşdü. Bizdə də oğurluq cinayətdir, məsələni, gedib kiminsə toyuğunu oğurlasan səni dərhal damlarlar.

Amma burada da düzəliş etmək lazım gəlir: milyonlar oğurlamaq, hamıya, yəni dövlətə və cəmiyyətə məxsus olan sərvəti talamaq heç də oğurluq sayılmır, ən azı buna görə heç də hamını damlamırlar - düzdür, burada da bəxti gətirməyənlər olur, amma neyləmək olar? Qoy, onlar da bəxtlərindən şikayətçi olsunlar...

Bəli, deyirlər ki, tsinizm də insanın psixoloji immunitetidir, insan bu yolla özünü dəli olmaqdan qoruyur. Necə ki, kefli İsgəndər hər şeyə lağ etməklə özünü hər iki mənada ölümdən hifz edirdi...

Amma sən lağ elə, mən lağ eləyim və bununla da məsələ bitsin! Bəs bunun axırı nə olacaq? Bunun bə-dələnin kim ödəyəcək? Korrupsioner məmurlarmı? Yox, onlar ödəmir, biz ödəyirik - sən, mən və həmişə başı qeyli-qalda olan bığərə "hamı"...

Ona görə də daim deyirik ki, korrupsiya məsələsi həm də milli təhlükəsizlik problemdir. Sovetlər kimi nəhəngi dağıtmaq və çökdürmək təcrübəsi olan mərhum Z.Bjezinski yazırdı ki, korrupsiya bir ölkəni kənardan idarə etmək üçün ən yaxşı vasitədir. Azərbaycan həm də müharibə aparan ölkədir. Heç olmasa, bir məsələdə müharibə məntiqli və qanunu işləməlidir, ya yox?..

Səməd Seyidovun postunda saxlanması AŞ-la əməkdaşlığa problem yarada bilərmi...

Azay Quliyev: "Siyasi baxımdan vəziyyətin və yanaşmanın necə olacağını Səməd Seyidov və Azərbaycan hökuməti müəyyənləşdirməli, vəziyyətə uyğun qərar verilməlidir"

Bunu mayın 21-də jurnalistlərə ATƏT Parlament Assambleyasının (ATƏT PA) vitse-prezidenti, Azərbaycanın ATƏT PA-dakı nümayəndə heyətinin rəhbəri Azay Quliyev bildirib. Onun sözlərinə görə, qurumun bu addımı Azərbaycana qarşı yönəlib: "Çünki şəxsən Səməd Seyidovun bu korrupsiya məsələsinə aid olmasını sübut edəcək bir dəlil yoxdur. Hazırlanmış hesabat özü də ziddiyyətlə doludur. Hesabat bütünlüklə Azərbaycana həsr olunub. Bu da təbii ki, üzücüdür və təəssüf hissi doğurur. Düşünürəm ki, AŞ PA heç bir halda öz ali dəyərlərini kiçiltməməlidir. Hər hansı bir sifarişlə bir ölkəni xüsusi seçərək ona qarşı belə bir addım atılmamalıdır".

ATƏT PA-nın vitse-prezidenti qeyd edib ki, bütün bunlara baxmayaraq, Azərbaycanın Avropa Şurasından çıxması düzgün addım olmasa: "Çünki Azərbaycan qurumun ən fəal üzvlərindən biridir. Azərbaycan eyni zamanda Avropa Şurasının və onun Parlament Assambleyasının fəaliyyət prinsiplərinə, dəyərlərinə daim hörmət edən ölkələrdən biridir. Bəzi dairelərin təzyiqi altında, onların istəyi və təxribatı ilə Azərbaycanın öz qərarına yenedən baxmaq, AŞ PA-dan çıxmaq kimi niyyəti yoxdur və olmamalıdır. Ola bilsin, buna cəhd edənərlər var. Bu cür layihələrin arxasında duran əsas mərkəli planlar odur ki, Azərbaycan və Avropa arasında münasibətlər korrupsioner Avropa ilə əməkdaşlığa müəyyən xələl gətirilsin. Nəzərə alsaq ki, bu gün Azərbaycan Avropa İttifaqı ölkələrinin əsas ticarət tərəfdaşdır, Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasında mühüm rol oynayır. TAP, TANAP, Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolu kimi layihələr icra olunur. Belə olanda hamıya bəllidir ki, Azərbaycana qarşı mərkəli işlərdə kimlər maraqlıdır".

Bəs Səməd Seyidovun nümayəndə heyətinin rəhbəri kimi saxlanması AŞ PA ilə münasibətlərə təsir edə bilərmi?

dirilməsini mənəvi baxımdan düzgün hesab etmirəm. Amma siyasi baxımdan vəziyyətin və yanaşmanın necə olacağını Səməd Seyidov və Azərbaycan hökuməti müəyyənləşdirməli, vəziyyətə uyğun qərar verilməlidir.

Mənim fikrimcə, sırf mənəvi baxımdan bu, Səməd Seyidov qarşı edilmiş haqsızlıqdır və bu haqsızlığı bilib-bilə onu nümayəndə heyəti rəhbərliyindən uzaqlaşdırmaq düzgün deyil. Amma siyasi qərarı Səməd Seyidov və rəhbərlik özü verəcək".

Siyasi ekspert Yegənə Hacıyeva isə "Yeni Müsavat"a öncə bildirdi ki, AŞ PA-da ard-arda ölkələrin nümayəndə heyətlərinə sanksiyalar tətbiq olunması təcrübəsi Rusiya, Türkiyə kimi dövlətlərin Avropa Şurası ilə əlaqələrinin gərginləşməsinə, bu dövlətlərin cavab olaraq quruma ödədikləri üzvlük haqqını azaltmasına, xüsusilə də Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinin qərəzsizliyi şübhə doğuran qərarlarına əməl etməməsinə gətirib çıxardı. Belə cavab addımlarının uzunmüddətli hesabda digər üzv dövlətlərdə domino effekti yarada biləcəyindən ehtiyat edən AŞ PA fərdi sanksiyaların tətbiqi siyasətini yürütmə-

Bu dəyişikliklər məhz sanksiyaların tətbiqi üçün baza olaraq nəzərdə tutulub: "Bunun əsasında Müstəqil İstintaq Qrupu formalaşdı və qrupun fəaliyyəti nəticəsində, əslində heç bir dəlil və sübuta, real faktlara söykənməyən korrupsiya hesabatı qəbul olundu. AŞ PA-nın korrupsiyada və etika qaydalarını pozmaqda ittiham olunan indiki və keçmiş üzvlərinə sanksiyalar tətbiq olunması həyata keçirildi. AŞ PA-dakı nümayəndə heyətinin rəhbərinə tətbiq edilən sanksiya heç də ölkəmizin digər deputatlarının AŞ PA-dakı fəaliyyətini məhdudlaşdırmır, AŞ PA-da Azərbaycan nümayəndə heyətinin Səməd Seyidovla bərabər digər 12 üzvü var. Səməd Seyidovun ətrafında baş verənlər qısamüddətli fərdi sanksiyalardır və Azərbaycanın Avropa Şurası ilə münasibətlərinə fundamental təsir göstərməyəcək bir hal deyil".

Y.Hacıyeva qeyd etdi ki, Səməd Seyidovun nümayəndə heyətinin rəhbəri kimi saxlanması Avropa Şurası ilə münasibətlərimizdə problem yarada bilərmi? "Ancaq Avropa Şurasında bu il Avropa İnsan Haqları Məhkəməsi hakimlərinin seçkiləri, gələn il isə yeni baş katib seçkiləri keçiriləcək.

qadağa ölkəmizi bu proseslərdən kənarda qoya bilər. Bu isə nəticə olaraq maraqlarımızın müdafiəsində mövqelərimizin zəifləməsinə təsir edə bilən bir haldır".

Politoloq Əhəd Məmmədli isə bildirdi ki, indiki anda Səməd Seyidovun nümayəndə heyətinin rəhbərliyindən kənarlaşdırılmayacağı gözlənilən idi. Hakimiyyət Səməd Seyidovu və Azərbaycan nümayəndə heyətini müdafiə etməli idi və belə də oldu: "Çünki bununla Avropa Şurasının məlum qərarının Azərbaycan tərəfindən heçə sayıldığını nümayiş etdirirlər.

Lakin nəzərə alsaq ki, qarşdakı illərdə Səməd Seyidov sanksiya altında olacaq və bir sıra vacib məqamlarda çıxış etmək imkanından məhrum vəziyyətdə olacaq, deməli, onun saxlanması Azərbaycanın özü-nə ziyan ola bilər. Ona görə də, hər halda, emosiyalar sönəndən sonra hakimiyyət bu məsələdə daha real qərar qəbul edəcək və Səməd Seyidov istefaya göndəriləcək və ya özü istefa verəcək. Onun yerinə yeni deputat seçiləcək. Əks halda, Avropa Şurasında növbəti lazımsız hücumlara məruz qala bilər. Bu da indi bizə lazım deyil".

□ **Etibar SEYİDAĞA,** "Yeni Müsavat"

Ermenistanın yeni baş naziri Nikol Paşinyanın gəlişindən sonra Dağlıq Qarabağa qanunsuz səfərlərin sayı artmaqdadır. Düşmən ölkədə inqilabi proseslər gədən günlərdə Paşinyanın qalib gələcəyi təqdirdə Qarabağ məsələsində müsbət dəyişikliklərin baş verəcəyinə müəyyən ümidlər var idi. Amma necə deyərlər, "İlanın ağına da lənət, qarasına da". Paşinyanın gəlişi özü ilə nəinki dəyişikliklər gətirdi, əksinə, əvvəlkindən daha radikal bir qüvvənin iş başına gəldiyi məlum oldu.

Baş nazir kimi ilk səfərini Qarabağa edən Paşinyanın Serj Sarkisyan rejimindən fərqli siyasət yürütməyəcəyi aydındır. Belə bir şəraitdə Azərbaycanın Dağlıq Qarabağa edilən qanunsuz səfərlərin qarşısını necə almalı? Paşinyanın rejiminə öz yerini necə göstərməklə bağlı müxtəlif fikirlər var.

Politoloq Elçin Mirzəbəyli bildirdi ki, Ermənistanda ciddi hakimiyyət boşluğu yaranıb və Nikol Paşinyan baş nazir seçilsə də ölkə daxilindəki siyasi prosesləri nəzarət altında saxlamaq iqtidarında deyil: "Dağlıq Qarabağ məsələsində Paşinyanın ifrat radikal davranışları bu məsələnin onun ən zəif nöqtəsi olmasındadır. Paşinyan idarəetmə təcrübəsinin olmadığına və həm də bir siyasətçi kimi yetkinliyinin şübhə doğurduğuna baxmayaraq, çox güman ki, ölkə xaricindən müəyyən məsləhətlər alır. Ola bilsin ki, bu həssas nöqtə ilə bağlı ona müəyyən təlimatlar da verilib. Yeni Paşinyana Dağlıq Qarabağ məsələsində baş verə biləcək hər hansı bir uğursuzluğun Qarabağ klanına revanş üçün imkan yaradacağını anladılar. Digər tərəfdən, mümkündür ki, Nikol Paşinyan Azərbaycanın Ermənistandakı daxili gərginliyin artmasını gözlədiyi, bu baxımdan da prosesləri səbirli müşahidə etdiyi qənaətdədir. Bütün cəmiyyətlərdə olduğu kimi, Ermənistanda da xarici düşmən faktorunun qabardılması diqqəti digər problemlərdən yayındıra bilər. Bu təcrübə də dəfələrlə sınıb. Mümkündür ki, Paşinyan

Qarabağa qanunsuz səfərlərin sayı artıb - nə etməli?

Elçin Mirzəbəyli: "Paşinyanın yox, bütövlükdə Ermənistan cəmiyyətinin cəzalandırılmasına yol açmalıyıq"

Elşən Mustafayev: "Bunun qarşısını almağın yolu yalnız torpaqların azad olunmasından keçir"

və təlimatçıları məhz bu amili və Azərbaycanın daha öncə qeyd etdiyim səbəblərdən hələlik kəskin reaksiya verməyəcəyini nəzərə alıblar. İndiki şərait həddən artıq həssas yanaşma tələb edir. Yeni elə etmək lazımdır ki, həm xarici amillərdən istifadə olunmaqla diqqəti Ermənistandakı problemlərdən və daxili ziddiyyətlərdən yayındırmaq üçün bəhanə olmasın, həm də daxili gərginlik artsın və hakimiyyət boşluğu dərinləşsin. Zənnimcə, hazırda bütün vasitələrdən istifadə etməklə diplomatik pressinqi gücləndirmək lazımdır. Hazırda Ermənistan cəmiyyəti Avropa İttifaqı ilə münasibətlərin dərinləşməsinə və bu faktorun onlar üçün xilas yolu olacağına ümid bəsləyir. İlk baxışda belə təəssürat ya-

rana bilər ki, bu ümidin sıradan çıxarılması daha çox effektiv nəticələrə gətirib çıxara bilər. Amma bu, qənaətimə görə, doğru yanaşma olmazdı. Əksinə, Paşinyanın məhz Qərbdən idarə olunduğu və Ermənistan cəmiyyətinin Rusiyaya nifrət üzərində kökləndiyini daha qabarıq şəkildə, həm də ciddi faktlara istinad etməklə ortaya qoymaq lazımdır. Biz Paşinyanın yox, bütövlükdə Ermənistan cəmiyyətinin cəzalandırılmasına yol açmalıyıq. Əgər Azərbaycan istisna olunmaqla, digər xarici amilləri nəzərə alsaq, Ermənistanı cəzalandırma biləcək yeganə qütb Rusiyadır. Qərb heç bir halda Ermənistanı cəzalandırmayacaq. Bunu sübuta yetirmək üçün əlavə faktlara istinad edilməsinə ehti-

yac görmürəm. Kompüterin monitoru arxasında virtual qəhrəmanlıq etmək, gurultulu bəyannatlar səsləndirmək çox asandır. Belə fikirləri səsləndirən adamları cəbhə xəttinə aparsan, nəinki güllə ata, heç başlarını sənğərdən belə çıxara bilməyəcəklər. Beynəlxalq hüquq tərəfindən Azərbaycanın ərazisi sayılan və hazırda işğal altında olan ərazilərdə hərbi əməliyyatlara başlamaq bizi daha az beynəlxalq təzyiqlər qarşısında qoya bilər, nəinki Ermənistanın faktiki rəhbərinin vertolyotunun vurulması. Paşinyanın Dağlıq Qarabağa vertolyotla uçması, yaxud avtomobilə getməsi nəticədir. Səbəb isə Azərbaycan torpaqlarının işğal altında olmasıdır. Bütün bu məsələlərə son qoymaq üçün

isə səbəbi aradan qaldırmaq lazımdır".

Beynəlxalq əlaqələr üzrə ekspert Elşən Mustafayev qeyd etdi ki, 25 ildən artıqdır Ermənistan və dünyanın hər tərəfindən Dağlıq Qarabağa səfər edənələr var: "Ermənistan istisna olmaqla, səfər edən digər ölkə və təndəşləri məntəqə olaraq qara siyahıya salınır, Azərbaycana girişi qadağan edilir. Bu günə qədər belə olub. Paşinyan gələndən sonra etdiyi səfərlər də özündən öncə edilən səfərlər kimi qəbul edilməlidir. Bizim üçün fərqi yoxdur ora Petrosyan gədir, Sarkisyan gədir, ya da Paşinyan. Gürünən odur ki, bunun qarşısını almağın yolu yalnız torpaqların azad olunmasından keçir. Ona qədər isə olan və olacaq səfərlərə

reaksiyalar verib, enerjimizi sərf etməklə hədəflərimizdən yayınmamalıyıq. Çünki Ermənistandan və digər ölkələrdən Qarabağa səfərlərin qarşısını almaq mümkün deyil. Ora həm quru yolu, həm də hava yolu ilə səfərlər edilir. Quru yolu ilə olan səfərləri izləmək, onlara əngəl olmaq mümkün deyilsə, hava yolu ilə olan səfərləri əngəlləmək olar. Amma bunun da yolu Qarabağ üzərində olan təyyarə və vertolyotları vurmaqdan keçir ki, nəticəsi səmimiyyətə və neqliyyatın vurulması ilə bağlı bizə olacaqlardan keçir. Eyni zamanda bu addım Azərbaycan tərəfindən hərbi əməliyyatlara başlanılması kimi qəbul olunacaq. Amma Azərbaycan bu məsələdə psixoloji durumu xeyrimizə dəyişməkdən ötrü indiyə qədər beynəlxalq normalara sükənərək Dağlıq Qarabağ zonasının hava məkanını uçuşa qadağan zona elan etməli, kimə məxsus olmasından asılı olmayaraq icazəsiz hava məkanına daxil olan bütün növ uçuş vasitələrinin vurulacağı ilə bağlı xəbərdarlıq etməli və bu addımın atəşkəsin pozulması anlamına gəlməməsi ilə bağlı öncədən xəbərdarlıq etməklə lazım olan prosedurları keçməli idi. Bununla bağlı bütün beynəlxalq aviasiya təşkilatları, dövlətlər məlumatlandırılmalı idi. O zaman kimsə hava neqliyyatı ilə ora gəlməyə cəsarət etməzdi. Yəne də təkrar edim ki, yalnız hava vasitəsilə olunacaq səfərləri əngəlləyə bilər, işğal davam etdikcə quru yolu vasitəsilə olacaq səfərlər isə davam edəcək. Ona görə də bunu faciyyə çevirmək lazım deyil. 25 ildən artıq müddətdə torpaqlarımızın işğal altında olması bir faciədir. Bu günə qədər əməl olunmayan beynəlxalq normalara bu gündən sonra Ermənistanın əməl edəcəyini də gözləməliyik. Onları buna əməl etməyə məcbur etməliyik".

□ **Cavansir ABBASLI,** "Yeni Məsəvat"

FETÖ-çülər prezident seçkisində kimə səs verəcək?

Politoloq: "Onlar bu seçkiləri heç zaman ələ düşməyəcək fürsət olaraq qəbul edirlər və hazırlaşırlar"

Türkiyədə gələn ay-24 iyunda keçiriləcək prezident və parlament seçkiləri yaxınlaşdıca ölkədə bütün siyasi qüvvələr resurslarını hərəkatə gətirməkdədirlər. Ölkədə çox böyük siyasi mübarizə gedir. Seçki mübarizəsi siyasi hərəkatə sürətlə artırır.

Prezident seçkilərində 6 namizəd iştirak edir. Bunlar əlifba sırası ilə aşağıdakılardır:

Doğu Perinçek - Vətən Partiyasının namizədi, partiya başqanı;

Meral Akşener - İYİ Partiyasının namizədi, partiyanın başqanı; Muharrem İnce - Cümhuriyyət Xalq Partiyasının (CHP) namizədi, Yalovadan millət vəkili;

Rəcəb Tayyip Ərdoğan - Hakim Ədalət və İnkişaf Partiyası (AKP) ilə Milliyətçi Hərəkat Partiyasının (MHP) vahid namizədi, hazırki prezident;

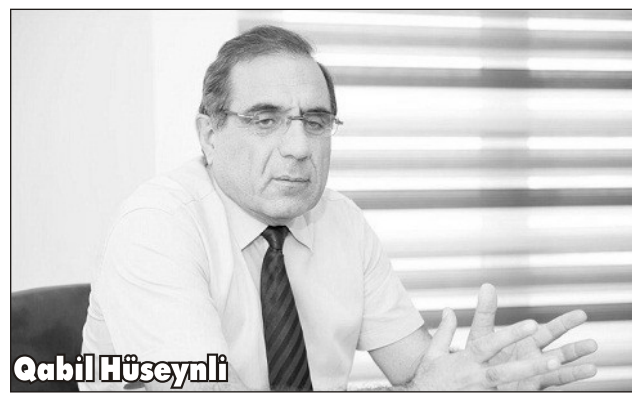
Selahattin Demirtaş - Xalqların Demokratik Partiyasının (HDP) namizədi, İstanbuldan millət vəkili

Temel Karamollaoğlu - Səadət Partiyasının namizədi, partiya başqanı;

Bu seçkilərin Türkiyə, ölkə iqtidarı və müxalifəti üçün böyük əhəmiyyət kəsb etdiyi məlumdur. Belə ki, seçkilərdən sonra Türkiyə parlament sistemindən prezident sistemə keçəcək.

Bu seçkilərin eyni zamanda 2016-cı ilin iyul dövlət çevrilişi cəhdindən sonra çox ciddi zərbələr almış, narazı düşmüş və hakimiyyətlə haqq-hesab çəkmək üçün fürsət gözləyən FETÖ-çülər üçün də əhəmiyyət daşıdığı bildirilir.

Bu barədə "Yeni Məsəvat"a şərhində politoloq Qabil Hüseynli bildirdi ki, Fətullah Gülen tərəfdarlarının müqavimətini hələ də tam qırmaq mümkün olmayıb: "Bir neçə gün öncə də yüzə yaxın zabiti həbs etdilər. Belə görünür ki, dövlət orqanlarında, bütün inzibati strukturlarda, silahlı qüvvə-

Qabil Hüseynli

lərdə fətullahçılar hələ də qalır. Onların seçkilərdən revanş götürmək üçün istifadə etməyə çalışmaları istisna deyil. Türkiyənin müvafiq rəsmi strukturlarının dəfələrlə yaydığı məlumatlara əsaslanaraq, 2016-cı ilin iyulundan indiyə qədər yüz minlərlə FETÖ-çü işdən çıxarılıb. Həbs edilənlər, işdən çıxarılanlar və onların hər birinin xeyli sayda qohumları, yaxınları şübhəsiz ki, iqtidar-

dan narazıdırlar. Onlar seçkiləri revanş götürmək üçün imkan sayı bilərlər. Ən azından şübhə doğurmur ki, bu yaralanmış təbəqə seçkidə hakimiyyətin namizədinə, hakim partiya səs verməyəcəklər.

FETÖ-çülərin yenidən hərəkatə keçməsi istisna deyil. Bunda ABŞ, İsrailin və bir sıra Avropa dövlətlərinin də maraqlı olduqları nəzərə alsaq, revanş cəhdi is-

stisna edilməməlidir.

Vaxtilə Gülen hərəkatına daxil olan, amma bütövlükdə işin mahiyyətini dərk etməyən kifayət qədər sınavlı məmurlar var. Onlar müxtəlif strukturlarda, hətta orduda qalmaqda davam edirlər.

Üzə çıxmayan, aşkar edilməyən xeyli sayda gülənçilər hələ də müxtəlif sahələrdə qalırlar. Bütövlükdə o cəbhəyə bağlı olmuş insanların sayı kifayət qədər yüksək rəqəmlərlə ifadə olunur".

FETÖ-çülərin və onların tərəfdarlarının seçkilərdə kimə və hansı partiya səs verəcəkləri ehtimalının yüksək olmasına gəlinə, Q.Hüseynli Türkiyədə keçirilən sosioloji sorğuların nəticələrinə əsaslanaraq bildirdi ki, bu gün 16 faizə yaxın seçicinin mövqeyi hələlik müəyyənləşməyib. Bunların içərisində xeyli fətullahçı olduğunu söyləmək mümkündür: "Düşünürəm ki, onlar hələlik mənevr edirlər. Böyük ehtimalla onlar İYİ Partiyaya və onun prezidentliyə namizədi Meral Akşenerə səs verəcəklər. Akşener fətullahçı olmasa da namizədlər içərisində fətullahçıların səsini gədəcəyi namizəd ola bilər. Ümumiyyətlə,

bu xanım siyasətçinin reytinginin günbəgün artmaqda davam etdiyi müşahidə olunur. Türkiyədə keçirilən rəy sorğuları da bunu göstərir.

Fətullahçıların müəyyən qisminin səsələrinin isə CHP-yə və onun namizədi Muharrem İncəyə də gədəcəyi gözlənilir. Bir şey təmənlə dəqiqdir ki, FETÖ-çülər maksimum çalışsalar Ərdoğan və AKP seçkidə qalib gələcək. Bunun üçün bütün imkanları cəlb edəcəklər. Onlarda belə bir düşüncə var ki, kim olur-olsun təkli Ərdoğan olmasın. Bu seçkiləri FETÖ-çülər heç zaman ələ düşməyəcək fürsət olaraq qəbul edirlər.

Seçkilər axıra qədər şəffaf keçiriləcəksə, ikinci turun olacağı istisna deyil. İkinci turun olacağı halda prosesin çox gərgin məcraya yön alacağı və şiddətli siyasi qarşıdurmalar şəklində keçəcəyi gözlənilir. Gülen tərəfdarları bu məsələdə ən aktiv qüvvələrdən biri kimi çıxış edə bilərlər. Onlar meydana çıxmaq üçün vəziyyətin yetişməsinə gözləyirlər. Hazırda "arxa cəbhədə" əhali ilə "cəmaət-lə" işləyirlər.

FETÖ-çülərin 2016-cı ildəki-nə bənzər çevriliş cəhdi etmək imkanları artıq yoxdur. Onlar, sadəcə olaraq, seçkiləri siyasi revanş üçün fürsət kimi görürlər. Seçkilər yekunlaşsaydı və ölkədə sabitlik olsaydı, türk xalqının başı bələlardan qurtarardı".

□ **Etibar SEYİDAĞA,** "Yeni Məsəvat"

Ermənistanın yeni baş naziri Nikol Paşinyanın diqqəti daxili problemlərdən yayındırmaq barədə xəbərlər artıran barədə təxminlərimiz özünü doğrultdu. Mayın 20-də Azərbaycan-Ermənistan dövlət sərhədinin Naxçıvan Muxtar Respublikası sahəsində düşmən tərəfin növbəti təcridatının qarşısını alarkən, döyüş tapşırığını yerinə yetirən zaman Azərbaycan ordusunun hərbi qulluqçusu əsgər Adil Tatarov şəhid oldu.

Bundan əlavə, Paşinyanın Xankəndinə gəlişindən və burada jurnalistlər qarşısına çıxıb Azərbaycanın ultimatum verməsindən sonra işğalçı ölkənin xarici işlər və müdafiə nazirləri də qeyri-qanuni şəkildə işğal altındakı ərazilərimizə gəldilər. Həmçinin işğal zonasında hərbi təlimlər keçirildi. Bütün bunlar Ermənistanın açıq şəkildə Azərbaycanı savaşa çəkmək niyyətinin nümayişidir. Üstəlik, bunlar da kifayət etmədi, Ermənistanın xarici və müdafiə nazirləri Zöhrab Mnatsakanyala Davit Tonoyan Naxçıvanla sərhədə gedib təcridat planını işləyib-hazırladıqdan sonra Azərbaycan əsgəri şəhid oldu.

Elə Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin hadisə ilə bağlı açıqlamasında da bu barədə bildirilib. Müdafiə Nazirliyi bəyan edib ki, törədilən təcridatın arxasında bir neçə gün əvvəl qoşunların bu istiqamətdə yerləşən qarşıdurma xəttində səfərdə olan Ermənistanın yeni təyin edilmiş müdafiə və xarici işlər nazirləri birbaşa dayanırlar və bu təcridatın onların göstərişi ilə həyata keçirilməsi istisna olunmur.

Yeri gəlmişkən, işğalçı ölkə son zamanlar bir neçə dəfə Azərbaycan ordusunun guya Naxçıvan, Qazax və Tovuz istiqamətindən qarşı tərəfi atəşə tutması barədə təcridat xarakterli bəyanatlar yayırdı. O zaman da qeyd etmişdik ki, düşmən bununla özünün hansısa təcridatçı hərəkətlərinə, cinayətlərinə zəmin hazırlamaq istəyir, belə hallar əvvəllər də müşahidə etmişik. "Erməni tərəfinin yaydığı məlumatlar həqiqətə uyğun deyil, gələcək təcridatlar üçün zəmin yaradır və bu kimi xəbərlərin davamlı olaraq yayılacağı istisna edilmir". Bu isə Müdafiə Nazirliyinin öten açıqlamalarındandır.

Ancaq görünən budur ki, işğalçı ölkənin təcridatları bununla bitməyəcək. Artıq Ermənistanda həyasızlıq o həddə çatıb ki, Dağlıq Qarabağ və ətraf rayonlarla kifayətlənməyərək Naxçıvanı da "geri qaytarmaq"la bağlı çağırışlar səsələnir. Beynəlxalq hüququ tapdayaraq Azərbaycan ərazilərini 25 ildir işğalda saxlayan Ermənistan cəzasızlıq mühitinin

davam etməsi şəraitində daha da irəli gedərək, Azərbaycanın digər tarixi ərazilərinə də iddiasını yenidən önə çıxarmağa çalışır. Bu barədə iddialar əvvəllər də olub, hətta bir əsr əvvəl də ermənilər xarici havadarlarının dəstəyi ilə Naxçıvana sahiblənmək istəyiblər.

"Yeni Müsavat" xəbər verir ki, bu dəfə politoloq Levon Şirinyan yerli mətbuata açıqlamasında sərəsəm iddialar səsləndirib. O, ölkənin yeni xarici və müdafiə nazirlərinin Naxçıvanla sərhədə getməsinə təqdir edərək, nazirlərin sələflərini tənqid edib. Hətta sabiq XİN rəhbəri Edvard Nalbəndyanın aprel döyüşlərindən sonra itdiyini xatırladı. Bu sərəsəm ekspert vaxtilə Rusiyanın Naxçıvanı "türklərə verdiyini" iddia edib və Ermənistanı beynəlxalq səviyyədə bu əraziləri "geri qaytarmaq"la (?) bağlı hərəkətə keçməyə çağırıb.

Əslində bu kimi iddiaların üzərindən boş verib keçmək də olmaz. Çünki vaxtilə zori balaşanlar da Qarabağla bağlı iddialarını bu şəkildə tirajlamışdılar.

Ermənilərin Naxçıvan istiqamətindən sarsıdıcı zərbə alacaqlarından dolayı təşviş keçirdiyi də faktır. Qarabağ savaşına başlasa, heç şübhəsiz, bu dəfə Naxçıvandan ordumuz da hərəkətə keçəcək və "əl içində"ki İrəvan hədəfə alınacaq. Odur ki, düşmən himayədarlarının dəstəyini qazanmaq, başının üstündə təhlükəsizlik çadırı qurmaq üçün diqqəti bu cəbhəyə yönəldir. Elə Rusiyanın Ermənistanı aşağı radiuslu "Tor M2" zenit-raket komplekslərini göndərmək qərarı həm də bununla əlaqədardır. Rusiya bununla Qərbi meyillənən Ermənistanı növbəti dəfə öz çətinliyinə çəkməyə çalışır. Ermənilər də daha çox şivən qorparmaqla ağalarından əlavə dəstək qazanacaqlarını zənn edirlər.

Bir neçə gün əvvəl Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev Naxçıvanda hərbi qulluqçularla görüşü zamanı muxtar respublikada uzaqmənzilli raketlərə malik güdrətli ordumuzun olduğunu bəyan etdi və dolayısı ilə düşmə-

İşğalçının Naxçıvan təcridatı - diqqəti Qarabağdan yayındırmaq istəyir?

Muxtar respublikadakı hərbi mövqelərimizi Ermənistanın hədəfə almasında əsas məqsəd; **politoloq**: "Türkiyə Xarici İşlər Nazirliyinin Ermənistanı ünvanlı xəbərdarlıq mesajına ehtiyac var..."

ni ağıllı olmağa çağırırdı. Lakin görünür, ermənilər havadarlarından aldığı təlimata uyğun olaraq daha irəli getməyə çalışırlar. O da istisna deyil ki, indi ermənilər Naxçıvana olan iddialarını qabartmaq üçün Qarabağ məsələsini arxa plana keçirməyə cəhd edirlər.

"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu "Yeni Müsavat"a dedi ki, cəbhə bölgəsində vəziyyətin gərginləşəcəyi gözlənilir iddi: "Ancaq Naxçıvanda atəşkəsin pozulması qeyri-adi idi. Naxçıvan istiqamətində uzun müddət şəhid verməmişdik. Azərbaycan prezidenti Naxçıvana səfər edərək Ermənistanın ünvanına xəbərdarlıq açıqlama verib geri irəli sürmədən danışıqlara başlamaya çağırışı etsə də, Türkiyə Qarabağ torpaqlarını azad etməyin zəruriliyini xatırlatmışdı. İndi Naxçıvan təcridatı da təsədüfi deyil.

Politoloq E.Şahinoğlu da hesab edir ki, Naxçıvanda atəşkəsin pozulması Türkiyəni də narahat etməlidir: "Mənə elə gəlir ki, Türkiyə Xarici İşlər Nazirliyinin Ermənistanı ünvanlanan xəbərdarlıq mesajına ehtiyac var. Ermənistan hakimiyyəti yerini bilməlidir".

Naxçıvan təcridatının arxasında Rusiyadakı dairələrin olması da müzakirə mövzudur. Ekspertimiz qeyd etdi ki, bu işin arxasında Rusiyadakı maraqlı mərkəzlərin olması da şübhələndirir: "Məsələn, bir müddət əvvəl Abxaziyanın "prezidenti" Raul Xadjimba və Rusiya XİN-in 4-cü MDB idarəsinin rəisi Aleksey

Fakt budur ki, Ermənistan Naxçıvana qarşı iddialar irəli sürməklə, yaxud muxtar respublikanın ərazilərini hədəfə almaqla Qars müqaviləsinin şərtlərinə görə bu əraziləri özünün qorunması altına alan qardaş Türkiyənin də üzünə getməyə cəhd edib. Bir müddət öncə Türkiyənin baş naziri Bakıda olarkən "Əgər dost və qardaş Azərbaycana buradan başqa bir təhdid yönəlsə, yaxud Türkiyəyə bu ərazilərdən bir terror təhdidi yönəlsə, qarşılığı mütləq olacaq", - deyərək bəyan etmişdi. Ankara daim Qarabağ məsələsində prinsipiallıq nümayiş etdirib. Hətta N.Paşinyan hakimiyyətə gələndən sonra Ankaraya xitabən heç bir şərt irəli sürmədən danışıqlara başlamaya çağırışı etsə də, Türkiyə Qarabağ torpaqlarını azad etməyin zəruriliyini xatırlatmışdı. İndi Naxçıvan təcridatı da təsədüfi deyil.

Politoloq E.Şahinoğlu da hesab edir ki, Naxçıvanda atəşkəsin pozulması Türkiyəni də narahat etməlidir: "Mənə elə gəlir ki, Türkiyə Xarici İşlər Nazirliyinin Ermənistanı ünvanlanan xəbərdarlıq mesajına ehtiyac var. Ermənistan hakimiyyəti yerini bilməlidir".

Naxçıvan təcridatının arxasında Rusiyadakı dairələrin olması da müzakirə mövzudur. Ekspertimiz qeyd etdi ki, bu işin arxasında Rusiyadakı maraqlı mərkəzlərin olması da şübhələndirir: "Məsələn, bir müddət əvvəl Abxaziyanın "prezidenti" Raul Xadjimba və Rusiya XİN-in 4-cü MDB idarəsinin rəisi Aleksey

Pavlovski Dnestryanı, Cənubi Osetiya, Dağlıq Qarabağ separatçılarının təmsilçiləri ilə görüşüblər. Separatçıların birgə nə müzakirə etdikləri məsələnin başqa tərəfidir. Hələlik görüşün özü haqqında danışıq. Azərbaycan XİN-in mətbuat xidmətinin rəhbəri Hikmət Hacıyev haqlı olaraq bu görüşü regionda sülhə və təhlükəsizliyə ciddi zərbə kimi qiymətləndirib. Buna cavab olaraq da Rusiya XİN-in məlumatında uzun cümlə yer alıb: "Rusiyanın Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı mövqeyi konkret beynəlxalq tədbirlərdə Azərbaycanın işğal edilmiş torpaqlarında yaradılan separatçı rejimin nümayəndələri ilə təsadüfən "üz-üzə" gəlmək olar deyərək iştirakdan imtina etməyi heç vaxt nəzərdə tutmayıb". Bu açıqlama ilə demək istəyirlər ki, Rusiya rəsmilərinin Dağlıq Qarabağ separatçılarının təmsilçiləri ilə "təsədüfən üz-üzə" gəlmələrində heç bir qəbahət yoxdur. Birinci, bu "təsədüf" deyil, Rusiya XİN-in diplomatı separatçılarla görüşə bilərəkdən qatılıb. İkinci, Abxaziyada separatçıların toplaşması da Moskvanın təlimatıyla həyata keçirilib. Bunu Abxaziyaya özbaşına edə bilməzdi, çünki bu bölgə tamamilən Rusiyanın nəzarəti altındadır. Eləcə də Naxçıvanda atəşkəsi pozan Ermənistan da öz havadarına güvənir".

"Ermənistan-Azərbaycan sərhədinin Naxçıvan sahəsində Silahlı Qüvvələrimizin hərbi qulluqçusunun şəhid olması o deməkdir ki, Ermənistan köhnə siyasətindən əl çəkməyəcək". Bu sözləri isə axar.az-a Ermənistan-Azərbaycan sərhədinin Naxçıvan sahəsində Silahlı Qüvvələrimizin hərbi qulluqçusunun şəhid olması ilə bağlı danışan İqar Vəlizadə deyib.

Ekspert bütün hallarda həm sərhəddə, həm də cəbhədə gərginliyin davam edəcəyini bildirib: "Ermənistan-Azərbaycan sərhədinin Naxçıvan sahəsi münaqişə zonasından uzaqdır və bu cür halın baş verməsi çoxlu suallar meydana gətirir. Hadisənin məhz bu ərafədə baş verməsi təcridatın qəsdən törədildiyini ortaya qoyur. Silahlı Qüvvələrimizin hərbi qulluqçusunun şəhid olması o deməkdir ki, Ermənistan köhnə siyasətindən əl çəkməyəcək. Qarşıda təcridatlar tək cəbhədə deyil, Azərbaycan-Ermənistan dövlət sərhədinin Naxçıvan sahəsində də gözlənilən. İndiki Ermənistan hakimiyyəti daha sərt mövqedə dayanır, yaranmış realıqları dərk etmir və Azərbaycanla bütün istiqamətlərdə münasibətlərin gəriləşməsinə maraqlıdır. Azərbaycan bütün bu təcridatlara lazımı cavab verir və verəcək".

Politoloq qeyd edib ki, Azərbaycan bu məsələni danışıqlar

2014 -cü ilin yanvarında "müstəqilliyini", 2014-cü ilin iyununda isə "yeni xilafət" yarandığını elan etmiş İraq Şam İslam Dövləti (İŞİD) adlı terror təşkilatı küncə sıxıldıqca iddiaları da kiçilir.

İraq ərazisində dövlət yaratmaq iddiası ilə ortaya çıxan terror təşkilatı bir neçə gün əvvəl dünya futbolunun 2 əsas ulduzunu - Lionel Messi və Kriştiano Ronaldonu hədəfə götürdüyünü elan etdi. Halbuki qarşılıqlarına qoyduqları ilkin məqsədlə 2 məşhur futbolçunun öldürülməsi kimi sərsəm açıqlama bir-birinə ziddir. Ekspertlər isə milyonlarla fanatı olan hər 2 futbolçunun hədəfə alınmasının təsadüfi olmadığını bildirirlər. Bir vaxtlar terror təşkilatının hədəflərində Cənubi Qafqaz regionunda da xilafət qurulması iddiaları da vardı. Hazırda isə İŞİD Cənubi Qafqazdan vaz keçib 2 futbolçunun öldürülməsi iddiasını ortaya atıb. Bu, İŞİD-in Cənubi Qafqaza nüfuz edə bilməməsi ilə əlaqədardır, yoxsa başqa səbəblər var?

Təhlükəsizlik üzrə ekspert Arzu Nağıyev deyir ki, İŞİD-in Cənubi Qafqazda kifayət qədər dayaqları olub: "İŞİD-ə Cənubi Qafqazda biət etmiş qruplaşmalar vardı. Hazırda İŞİD-in əsas istiqaməti ərəb dövlətləri, İraqdır. İŞİD-in Cənubi Qafqazda qarşısına qoyduğu məqsədlərə çatması qeyri-mümkün idi. Onların əsas məqsədləri dövlət yaratmaq idi. Cənubi Qafqazda isə

İŞİD-in Cənubi Qafqazda "xortlaması": real təhlükə, yoxsa...

Arzu Nağıyev: "Yeni təhlükə xəbərləri Qərbin xüsusi xidmət orqanlarının xəttinə daha çox bənzəyir"

onlara sədaqət andı içən "İmarat Qafqaz" terror qrupu vardı. Bu terror qrupu 2014-cü ildə Xorasan əmirliyi yaradıb. Bura Əfqanıstan, İran, Türkmənistan, Özbəkistan və Tacikistan

əraziləri daxil edilib. Terrorçular əsas məqsədlərinin bu ərazilərdəki qanuni hökumətləri devirmək olduğunu bəyan

ediblər. Amma Rusiya xüsusi xidmət orqanları Cənubi Qafqazda vəziyyətə tam nəzarət edirlər. İŞİD bu günə qədər səs-küylü terror aksiyaları keçirə bilməyiblər. Bu gün Cənubi Qafqazda dövlətlər güclüdür, güclü orduları var. İŞİD-in qarşısına çıxma biləcək nizami qüvvələr mövcuddur. İŞİD-in yaxın perspektivdə Cənubi Qafqazda peyda olması gerçəklikdən uzaqdır. İŞİD qarşısına qoyulan müəyyən funksiyaları yerinə yetirib. Son vaxtlar verilən səs-küylü bəyanatlar da İŞİD-in mövcudluğunu ortaya qoymaq baxımından növbəti bir bəyanatdır. Düşünürəm ki, burada əsas məsələ Messi və Ronaldo deyil. Ümumiyyətlə, Qərb dünyası Rusiyaya qarşı tətbiq etdiyi sanksiyalardan əlavə bu ölkədə keçir

riləcək dünya çempionatını da təhdidlərə məruz qoymağa çalışır. Hər iki dünya ulduzunun, bahalı futbolçunun hədəf seçilməsinin əsas səbəbi də odur ki, bu oyunçular çempionatda iştirak etməzlərsə, yarışa olan maraq kəskin şəkildə azalacaq. Bu baxımdan ən mühüm şəxsləri seçiblər. Başqa oyunçuların adlarını çəkənlər, bu, diqqət çəkməzdi. Bu, Qərbin xüsusi xidmət orqanlarının xəttinə daha çox bənzəyir. Ona görə də həmin şəxslərin adlarını çəkirlər. Həm də İŞİD-in mövcudluğunu, varlığını bu şəkildə nəzərə çarpdırırlar. Aydın ki, belə bir vacib çempionatın keçirilməsi üçün hər cür təhlükəsizlik məsələləri həll olunacaq. Şəxsi mühafizədən tutmuş digər məsələlərə qədər hər şey diqqətdə olacaq. Bu, siyasi gedişdir. Əsas məqam ondan ibarətdir ki, çempionata təsir edən ümumi addımlar atılsın. Burada başqa bir addım ola bilməz. Açıq, nəse edə biləcəkləri inandırıcı görünür. Çünki Rusiya bu istiqamətdə çoxsaylı terror aktlarının qarşısını ala bilib. Bu istiqamətdə onların sərəştəsi var. İŞİD mütəmadi olaraq özünü bürüzə verməklə, onlara biət etmiş təşkilatları yenidən üzə çıxarmaqla məşğuldur. İŞİD-in bu gün təhizat məsələsi də əvvəlki deyil. Onlara ilkin dövrlərdə ele

şərait yaratmışdılar ki, oğurluq neft alveri ilə məşğul olurdular. Müxtəlif dövlətlərin neftli ərazilərini ələ keçirib çox ucuz qiymətə satırdılar. Hazırda isə İŞİD belə imkanlardan məhrum edilib. Bu arada neftin qiymətinin artması da təsadüfi deyil. İŞİD-in taladığı neft artıq bazara çıxmır. Terror təşkilatı talanmış neft alverindən də məhrum edilib. Dəstəçilərinə də artıq o qədər də lazım deyil. İŞİD-dən istifadə edib müəyyən məqsədlərə çatmaq üçün addımlar atılırdı, təbii ki, İŞİD-ə də böyük maliyyə imkanları açılırdı. Hazırda isə İŞİD küncə sıxılmış durumdadır. İŞİD ən güclü dövründə Cənubi Qafqaza nüfuz edə bilmədi. Bunda xüsusi xidmət orqanlarının rolu danılmazdır".

Yada salaq ki, Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin (DTX) rəisi Mədət Quliyev İŞİD-ə bağlı açıqlamalardan birində deyib ki, terror təşkilatının sıralarında 900-ə yaxın azərbaycanlı olub. Onlardan 85-i hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən saxlanılıb. 195 nəfər Azərbaycan vətəndaşlığı hüququndan məhrum edilib, bir çoxu isə döyüş zamanı həlak olub. İraqda Azərbaycan vətəndaşlarının kütləvi olduğu yerdə 300-ə yaxın azərbaycanlı məhv edilib.

□ **E.HÜSEYNOV,**
"Yeni Müsavat"

İslam ərəbçilikdirmi...

İslam dini 10 əsrdən çoxdur müsəlman xalqlarının ortaq mədəniyyətini formalaşdırır

Azərbaycanda hər il Ramazan və Məhərrəm aylarında bir qayda olaraq İslam dininə hücumlar artır. Bəlli olur ki, kimlərsə din və dindarları xoşlamır, hətta nifrət edir. Və bunu sosial şəbəkələrdən bürüzə verir. Demək olar ki, hər il (bəzən daha qabarıq, bəzən isə sönük formada - K.R.) eyni reaksiyaları müxtəlif adamlardan görürük.

Bu ilki Ramazan ayı başlayandan İslam dininə və dindarlara qarşı təhqiramiz fikirlər yenidən tirajlanmağa başlayıb. Amma bu hərəkətlərin bəziləri daha sərt olur. Ancaq "Uşaq və Tələbə Gənclər Dünyası" İctimai Birliyinin sədri Bəxtimşah Tağıyevanın din və dindarları hədəf alan fikirləri, necə deyirlər, həddi aşdı.

Yeri gəlmişkən, adı keçən QHT sədri ötən ilin iyun ayında qalmaqallı status yazaraq Azan səsine qarşı olduğunu bəyan etmişdi. Onun bu fikirləri sosial şəbəkələrdə və mətbuatda müzakirə mövzusu olan zaman QHT sədri həmin statusunu silmişdi. Açıqlamasında isə əvvəlcə bildirmişdi ki, onu bu fikirlərinə görə tənqid edənlər savadsız cahillərdir. Təşkilat rəhbəri ona irad bildirenləri Azərbaycanda olan geylərə, ermənilərə, qısa şalvarlılara, qara çarşablılara, vəhhabilərə də etiraz etməyə çağırırdı. Amma sonradan təşkilat rəhbəri məlum fikirləri onun adından başqasının yazdığını deyib.

Bu dəfə isə B.Tağıyeva facebook-da Ramazan ayı və Oruc tutulması ilə bağlı müzakirələrdə aqressivlik nümayiş et

dirək İslama inananları şərəfsiz adlandırıb. Sitat: "İnananlar şərəfsizdir. Ərəbə qul olmaq ən alçaq şərəfsizlikdir. İnsan azad olmalıdır".

Əlbəttə, yuxarıda qeyd olunan fikirlər başdan-başa təhqirəndir. İstənilən halda insanların inanc azadlığı var. Kimin nəyə inanmasına bu şəkildə reaksiya verilməməlidir. Faktiki olaraq cinayət tərkibli bir hərəkətdir...

Ancaq bu yazı həm də bir ənənəvi sualı gündəmə gətirir. İslam ərəbçilikdirmi? Demək olar ki, müsəlmanlara qarşı olan, dindarlara qarşı aqressiv münasibəti ilə seçilən hər kəs İslam və ərəbləri bir tutur. Müsəlmanları ərəbləri təqlid etməkdə, onların təsirinə düşməkdə ittiham edir. Doğrudanmı belədir? Müsəlmanlar ərəbləri təqlid edirmiy?

3 səmavi dindən musəvilik istisna olmaqla, İslam və Xristianlıq bəşəri dindir, hansısa etnik və ya coğrafi sərhədlərlə məhdudlaşmır. Yalnız yəhudilər musəviliiyi "yəhudi dini" kimi yaşadı, digər xalqların içərisində musəviliiyi qəbul edən şəxsləri yəhudi hesab etməklə musəviliiyi yəhudilərin dininə

çeviriblər. Ancaq xristianlıq və İslam haqda bunu demək olmaz. Hər iki din hazırda planetin bütün nöqtələrinə yayılıb, xristianlar 2,2 milyard, müsəlmanların sayı isə 1,6 milyard nəfəri keçib.

Konkret olaraq müsəlmanların ərəbləri yamsılamasına gəlincə, bu iddianın heç bir əsası yoxdur. Məsələ ondadır ki, İslam dini ərəb yarımadasında meydana çıxsada, ərəb mahiyyətli olmayıb. Doğrudur. İlk İslam dövründə və sonralar da bir sıra idarəçilik metodları, ənənələrdə ərəb adətləri də əsas alınıb. Ancaq bu ümumi tendensi-

ya olub. Çünki ilk illərdə belə İslam ərəblər qədər və hətta daha çox Sasani dövlətinin, yaxud da Bizansın təsiri olub. Əlbəttə, xüsusən də Əməvi sülaləsi zamanında ərəb təsiri hiss olunub. Ancaq yeri gəlmişkən qeyd edək ki, İslam dövlətinin, yeni Xilafətin mərkəzi yalnız 35 il qədər Mədinə şəhəri olub. 4-cü xəlifə İmam Əlinin (ə) zamanında isə artıq paytaxt İraq ərazisinə, Kufə şəhərinə köçürülür. Daha sonra isə siyasi mərkəz Dəməşq olur və 90 illik Əməvi sülaləsinin başa çatmasından sonra yenidən İraqa qaytarılır, Abbasilərin paytaxtı

İraq olur. 9-cu əsrdən sonra isə Abbasi xəlifələrinin əhəmiyyəti azalır, sarayda farslar, orduda isə türklər dominant olmağa başlayır. Bu dövrdən sonra İslam dini həm də digər xalqların vasitəsilə yayılır və güclənirdi. Sonrakı 1000 ildə də belə oldu.

Bundan başqa, İslam dini yayıldığı ölkələrdə yerli adət-ənənələrlə də qaynaqlı qanıb. Bu səbəbdən də Ərəbistandakı İslamla, məsələn, Orta Asiyadakı və ya Qafqazdakı İslam arasında fərq olub. Təbii ki, toxunulmaz olan "qırmızı xətlər" istisna olmaqla. İslamın əsas şərtlərinə toxunma-

dan istənilən xalqın dini qəbul etdikdən sonra adət və ənənələrin uyğunlaşması prosesi gedib.

Və ən nəhayət, İslamın elan etdiyi əsas prinsiplər ərəb və ya başqa millətin adət-ənənələri demək deyil. Əsas prinsiplər hər zaman dəyişməzdir və burada hansısa etnik qrup, yaxud da xalqın təsirindən danışmaq olmaz. Bugünkü Avropa xristianları 2 min il əvvəlkin Qüds və ya Nazaret (Həzrət İsanın vətəni - K.R.) şəhərindəki yəhudilərinə nə qədər xatırladırsa, Azərbaycan və ya qeyri ölkənin müsəlmanları ilə ərəblər də bir-birlərinə o qədər bənzəyirlər. Ancaq yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, müsəlmanlar 8-9-cu əsrlərdən sonra ortaq bir mədəniyyət formalaşdırıb. Bu mədəniyyətin qurulması bütün müsəlman xalqlarının əməyidir, təbii ki, burada ərəb, fars, türk, kürd, hind elementləri belə müxtəlif formada təzahür edir. Müsəlman adlarından tutmuş, dini mərasim, ədəbiyyat, elm, musiqi və digər müxtəlif sahələrdə bu təsir özünü hiss etdirir.

Ancaq aydın məsələdir ki, bəzi cərəyanlarda ərəb elementləri daha çoxdur. Bundan başqa, bir qayda olaraq insanlar dini təhsil aldığı ölkələrin də təsirinə düşə bilərlər. Yeni məsələn, İranda dini təhsil almış şəxs Səudiyyə Ərəbistanında təhsil almış şəxsin davranış, tərdrisində təhsil aldığı ölkənin elementləri özünü bürüzə verir. Ancaq bu lokal təsirlərdir. İslam dini 10 əsrdən çoxdur ki, bir xalqın dini olmaqdan çıxaraq planetin bütün nöqtələrinə yayılmış ümumbəşəri bir dindir.

□ **Kənan RÖVŞƏNOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

Yeni iş yerlərinin açılması hökumət üçün hər zaman prioritet olub. Xüsusən də 2015-ci ildən sonra ölkədə yaşanan iqtisadi böhran fonunda, qeyri-neft sektorunun inkişafı ilə bağlı atılan addımların başlıca məqsədlərindən biri də yeni iş yerlərinin açılması və məşğulluq probleminin aradan qalxması idi. Hökumətin 2017-ci ilin yekunlarına dair hesabatında da bildirilir ki, yola saldıığımız ildə 221 min yeni iş yeri açılıb ki, onların 177 mini daimi iş yeridir. Son illər ərzində açılan iş yerlərinin sayına görə bu, rekord göstərici kimi qiymətləndirilib. Ötən ilin yekunlarına görə Azərbaycanda işsizlik 5 faizdir.

Yeni iş yerlərinin yaradılması ilə bağlı baş nazirin müavini Əli Əhmədovun səsləndirdiyi fikirlər isə birmənalı qarşılanmayıb. Nazir müavininin açıqlamasına görə, son 15 ildə Azərbaycanda 1,9 milyon yeni iş yeri yaradılıb. "APA-Economics" in məlumatına görə, "Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinə doğru: davamlı inkişafın və layiqli əməyin təbliği" konfransında çıxış edən Əli Əhmədov bildirdi ki, bu əmək qabiliyyətli əhəlinin 40 faizi deməkdir: "Hər il Azərbaycanda əhali 1,1-1,2% artır. Bu da o deməkdir ki, Azərbaycanın əmək bazarına hər il 100 mindən çox yeni iş qüvvəsi daxil olur. Bu, Azərbaycanın mövcud imkanları və Azərbaycanın bütövlükdə əhalisi baxımından yanaşılırdıqda kifayət qədər böyük rəqəmdir. Qarşımızda duran əsas hədəflərdən biri budur ki, hər il Azərbaycanda 100 mindən az olmayan iş yeri yaradılmalıdır ki, Azərbaycanda insanların əmək fəaliyyəti məşğulluğunun təmin edilməsi istiqamətində hökumətin qarşıya qoyduğu məqsədə nail olmaq mümkün olsun. Azərbaycanda əhəlinin 45 faizdən çoxu kənd

Hər il 100 min daimi iş yeri açmaq üçün nə etməli..

Pərviz Heydərov: "Yeni istehsal sahələri yaradılmalıdır, sahibkarlıq inkişaf etməlidir"
Samir Əliyev: "Alternativ qiymətləndirmə olmadığından bu statistikanın reallığı nə dərəcədə əks etdirməsi haqqında fikir söyləmək çətinidir"

yerlərində yaşayır və kənd təsərrüfatı ilə məşğul əhali bütövlükdə böyük çəkiyə malikdir".
Bəs görəsən, bu rəqəm nə dərəcədə realdır? Hər bir il ərzində 100 min daimi iş yerinin yaradılması Azərbaycanın hazırkı iqtisadi durumu baxımından mümkündürmü?

"Yeni Müsavat" a açıqlamasında bu sualı cavablandıran iqtisadçı ekspert Samir Əliyev bildirdi ki, əhəlinin sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılması baxımından yeni iş yerlərinin açılması çox vacibdir: "Hökumət hər il açıqlama verir ki, müəyyən sayda yeni iş yerləri açıldı. Əlbəttə, bunların bir qismi mövsümi xarakterli iş yerləri olur, bir hissəsi isə daimi. Ancaq təbii ki, bu statistika ilə bağlı alternativ qiymətləndirməyə ehtiyac var. Alternativ qiymətləndirmə olmadığından bu iş yerlərinin sayının reallığı nə dərəcədə əks

etdirməsi haqqında fikir söyləmək çətinidir. Qanunvericilik baxımından yeni müəssisələrin yaradılması çox asandır. Məsələn, bu gün hər hansı bir A şirkəti yaradılır, bir müddət sonra ləğv edilir, sonra isə yerində B şirkəti yaradılır. Belə çıxır ki, B şirkəti yarananda artıq yeni iş yeri yaradıldı. Bu kimi hallar da manipulyasiya etməyə imkan verir. O baxımdan nə qədər yeni iş yerlərinin yaradılması ilə bağlı məsələnin qiymətləndirilməsində vətəndaş cəmiyyətinin, QHT-lərin də iştirak etməsinə ehtiyac var. Çünki bir sıra hallarda rəqəmlər reallığı tam əks etdirmir. Hər il bu qədər iş yerlərinin açılması ilə bağlı məlumatlar belə bir təsəvvür yaradır ki, artıq işsizlik problemi yoxdur. Əslində isə elə deyil, regionlarda kifayət qədər işsizlik var. Bu statistika da göstərilən iş yerlərinin əksəriyyəti qısamüddətli iş yerləri

dir".
Iqtisadçının fikrincə, bu hesablamaların metodologiyası da çox önəmlidir ki, hansı hallarda insan işsiz hesab edilir: "Əgər şəxsin hər hansı pay torpağı varsa, avtomatik olaraq işsiz statusundan çıxır. Bu gün regionlarda nə qədər insan var ki, pay torpaqları var, lakin onu ekib becərmir. Bununla yanaşı, işsiz olsa da, işsiz statusunda qəbul olunmur. Metodologiya dəyişməlidir və beynəlxalq metodologiyaya uyğunlaşdırılmalıdır. Hazırda Azərbaycanda işsizlik 5 faizdir və Avropada da işsizlik eyni səviyyədədirsə, bu artıq real deyil. Çünki ölkəmizdə işsizlik səviyyəsi Avropa ilə müqayisədə yüksəkdir. Azərbaycanda əsas problem iş yerlərinin açılmasında daha çox açılan iş yerlərinin dayanıqlığı məsələsidir. Yeni iş yerləri

açılır, ancaq onların nə qədər dayanıqlı olması sual altındadır. Əlbəttə, qeyri-neft sektorunun inkişaf etdirilməsinə ehtiyac var və bu da yeni iş yerlərinin yaradılmasına zəmin yarada bilər".

Iqtisadçı ekspert Pərviz Heydərov da "Yeni Müsavat" a danışarkən bildirdi ki, yeni iş yerlərinin açılması ilə bağlı müəyyən olunan statistika ilə reallıq çox zaman üst-üstə düşür: "Əhəlinin sayının artması yeni iş yerlərinin yaradılmasına da tələbatı artırır. Ancaq bunun üçün yeni istehsal sahələri yaradılmalıdır, sahibkarlıq inkişaf etməlidir. Yeni iş yerlərinin, şəxsi təsərrüfat sahələrinin yaradılması üçün müvafiq şəraitin təmin olunması artıq iqtisadi islahatlara bağlı olan məsələdir. Bunun üçün həm də tələb yaranmalıdır. Ölkədə istehsal olunan məhsullar ixrac qabiliyyətinə

də malik olmalıdır. Bu da həmin məhsulların rəqabət qabiliyyətinin yüksək olmasını tələb edir. Ona görə də il ərzində filan qədər iş yerinin açılması ilə bağlı deyilənlər çox zaman realılıqla uzlaşmır. Bu mənə yeni iş yerlərinin yaradılması kompleks tədbirlərin görülməsini tələb edir. Ayrıca olaraq, heç bir sektoru inkişaf etdirmək mümkün deyil.

İnkişaf etmiş ölkələrin təcrübəsinə də diqqət yetirək görürük ki, yeni iş yerlərinin açılması tempi standart deyil: "Amerika kimi bir ölkədə 1 ay ərzində hökumət tərəfindən irəli sürülən proqnozla reallıq çox vaxt üst-üstə düşmür, ya az, ya da çox olur. O baxımdan neftin qiymətinin ucuzlaşmasından sonra Azərbaycan hökumətinin qeyri-neft sektorunun inkişafı ilə bağlı atdığı addımlar çərçivəsində statistikada göstərilirdiyi qədər yeni iş yerlərinin açılması keçici bir tendensiya deyil. Növbəti illərdə bunun ardıcıl xarakter daşıyacağı ilə bağlı proqnoz vermək mümkün deyil. Amma uzaq gələcəyə baxsaq, həqiqətən də qeyri-neft sektorunun inkişafı ilə bağlı görülən işlər ardıcıl xarakter daşıyarsa, istər daxili, istərsə də xarici bazarda Azərbaycan məhsullarının rəqabət qabiliyyətliliyə təmin edilərsə, biz yeni iş yerlərinin açılması statistikasında müsbət dinamikanın şahidi ola bilərik".

□ **Nargiz LİFTİYEVƏ,**
"Yeni Müsavat"

Çox yaşamağın sirləri

İnsan ömrünü qısaldan əsas amillərdən biri də yuxusuzluqdur

Bir qədər öncə Azərbaycanda ilk dəfə olaraq ölkənin uzunömürlülük xəritəsi tərtib edildi. Həmin xəritəyə əsasən Şuşa, Xocavənd, Xankəndi, Qazax, Tovuz rayonları üzrə sakinlərin uzunömürlülük göstəricisi yüksəkdir. Milli Elmlər Akademiyasının Fiziologiya İnstitutunun direktoru, biologiya üzrə elmlər doktoru Ulduz Həşimova mətbuata verdiyi açıqlamasında bildirdi ki, hazırda ölkəmizdə təxminən 10 min nəfərin yaşı 90-dan çoxdur. O, həmçinin qeyd edib ki, ölkədə baş verən müəyyən hadisələr uzunömürlülərin sayının artıb-azalmasına təsir göstərib:

"Məsələn, məcburi köçkünlük ilk növbədə qocalar və uzunömürlülərə öz mənfi təsirini göstərib. Son məlumatlar isə ölkəmizdə uzunömürlülərin sayının artdığını göstərir".

"Hər kim 100 il yaşamasa, günah onun özündədir" kimi bir deyim var. Ölkəmizdə uzunömürlülərin sayının artdığı deyilsə də, son vaxtlarda çoxlu sayda 60 yaşına çatmamış insanların dünyasını dəyişdiyinin şahidi oluruq. İş o yerə çatıb ki, bəzən 80-90 yaşlı insan görəndə təəcübümüzü gizlədə bilmirik. Halbuki ekspertlər bir insanın 120 yaşa qədər yaşaya biləcəyini qeyd edir.

Bəs niyə çox yaşaya bilmirik və ya bunun üçün nə etməliyik?

Ekspertlər qeyd edir ki, uzun və sağlam yaşamağın resepti əslində çox sadə və hər kəsin öz əlindədir. Çox yaşamaq üçün neqativ ünsürlərdən uzaq olmaq, çətinliklərə rəğmən gülümsəmək, çoxlu su içmək, çox gəzmək, vaxt-vaxtında yatmaq, yuxu rejiminə riayət etmək lazımdır.

Qidalara gəlincə isə ekspertlər qeyd edir ki, maksimal dərəcədə heyvani yağlardan, qırımları etdən uzaq qaçmaq, çörəkdən mümkün qədər az istifadə etmək, çoxlu meyvə-tərəvəz, göyərtili, qoz, fındıq, noxud, lobyə, bal məhsulları qəbul etmək lazımdır. Hər axşam isə yatmadan əvvəl bir stəkan qatıq içmək qocalığı insandan uzaqlaşdırır. İnsan ömrünü qısaldan

əsas amillərdən biri də yuxusuzluqdur. Bu bərdə həkimlər dəfələrlə xəbərdarlıq edib. Lakin son illərdə insanların sosial şəbəkələrə aludəçiliyi yuxusuzluq probleminin artmasına səbəb olub. Bu da insanlarda

əmək, gərginlik yaratması ilə bərabər, həyatında, işində də problemlər yaranmasına səbəb olur.

Mövzu ilə bağlı tibb elmləri doktoru Adil Qeybullay "Yeni Müsavat" a danışdı:

"İnsanın 100 yaşından çox yaşamaq imkanı var. Lakin sağlam qidalanmamaq, normal yaşayış rejiminin olmaması bunun qarşısını alır. Bütün bunların təsiri var. Ən əsası isə insanların tənbelləşməsi məsələsi var.

Bədəne daxil olan kalori enerji ilə çıxır, nəticədə maddələr mübadiləsi pozulur. Buna görə də hazırda dünyada insanların əksəriyyəti artıq çəkiddən əziyyət çəkir. İnsan öz sağlamlığı üçün çox ciddi tədbirlər görməlidir. İnsanların fəaliyyətinin artırılması üçün şərait yaradılmalıdır.

Araşdıranda məlum olur ki, indi 50 yaşına çatmamış insanların əksəriyyətində ürək-damar xəstəlikləri var. Halbuki əvvəllər adətən bu yaşda olan insanlarda qeyd etdiyim xəstəliklər müşahidə edilmirdi. Getdikcə ürək-damar xəstəliklərinin yaşı gəncləşir. Səbəb isə insanların öz sağlamlıqlarına biganəliyi, anormal yaşayış rejimidir".

Qeyd edək ki, artıq bir çox inkişaf etmiş ölkələrdə insanın ömrünün uzadılması üçün müxtəlif üsullar axtarılır. Məsələn, İtaliyada xüsusi "çip"lər hazırlanır. Məlumatla görə, həmin "çip"lər dərinin altına yerləşdiriləcək. Guya həmin "çip"lər orqanizmdəki cüzi dəyişiklik haqqında dərhal xəbər verəcək. İlk diaqnoz insanın orta hesabla 120 il yaşamasına köməklik edəcək. Bundan başqa, alimlər yaxın gələcəkdə süni orqanların yaradılmasının mümkün olacağını, bununla da insanların 150 ilədək yaşamasına imkan yaradacağını bildirir.

□ **Xalidə,**
Musavat.com

Yayda təbii olaraq gün eynəklərinə tələbat artır. Böyük-lü-kiçikli hər kəs gözlərini Günəşin zərərli şüasından qorumaq üçün eynək taxır.

Telefon alarkən marka və bahalı olmasına üstünlük verdikimiz halda, gün eynəyi seçərkən cibimizi düşünür, ucuzuna qaçıraq. Eynək üzümüzə yaraşdısa, vəssalam, alırıq.

Bəs görsən, taxdıqımız bu eynəklər gözlərimizi həqiqətən də Günəşin zərərli şüasından qoruyurmu? Keyfiyyətli gün eynəyi necə olmalıdır və eynək seçərkən nəyə fikir vermək lazımdır?

Cərrah-oftalmoloq Mustafa Kılıçın sözlərinə görə, gün eynəyi alarkən əsas marka olmasına üstünlük verilməlidir: "Gün eynəyi seçərkən 3 şeyə diqqət etməliyik. Birincisi, marka olmalıdır. Təbii ki, söhbət orijinal markadan gedir. Satışda marka adı ilə saxta eynəklər çoxdur. Gün eynəyi gözlərimizi ultrabənövşəyi şüalardan tam qoruyur. İkincisi, gün eynəkləri polaris olmalıdır. Üçüncüsü də, plastmas deyil, orqanik şüşə olması lazımdır. Ucuz və saxta gün eynəkləri gözde problem yarada bilər. Plastmas gün eynəkləri gözü qorumaq yerinə, əksinə, ultra bənövşəyi şüaları gözümüzün ön və arxa hissəsinə ötürərək daha da çox ziyan verə bilər. Keyfiyyətsiz gün eynəklərindən istifadə zamanı görüntü keyfiyyəti də düşə bilər".

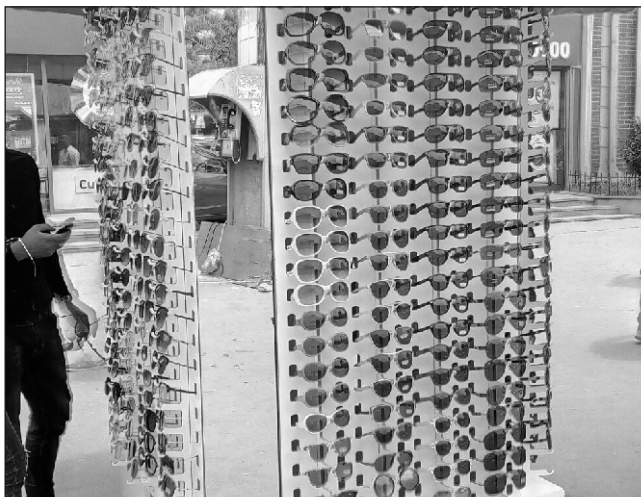
Uşaqlara gəlince, həkim 2-3 yaşdan sonra gün eynəyi taxmağa deyir: "Lap körpə yaşında uşaqların gün eynəyi taxmasına ehtiyac yoxdur. Albinizm və anadangəlmə iris çatışmazlığı xəstəliklərində gözlərdə piqment çatışmazlığı olduğundan uşaqlara 1 yaşından sonra gün eynəyi taxmağını tövsiyə edirik. Günəş şüalarının onlara ziyan verməməsi üçün daha kiçik yaşlarda gün eynəyi taxmalıdır. Normal uşaqlar isə 2-3 yaşdan sonra rahatlıqla gün eynəyi taxmağa bilər. Təbii ki, orijinal olmaq şərti ilə".

Oftalmoloq Şahin Novruzlu isə bəzən ucuz eynəklərin də keyfiyyətli ola biləcəyini diqqətə çatdırır: "Gün eynəyi alarkən nəzərə alacağımız əsas şərt eynəyin Günəşdən Yer səthinə düşən ultrabənövşəyi şüaları 100 faiz blok etməsidir. Eynək alarkən diqqət etməliyik ki, sertifikatlı olsun. Sertifikat nəyə görə lazımdır? Sertifikatda eynəyin günəş şüalarını 99-100 faiz blok etməsi qeyd edilir. Gün eynəyinin günəş şüalarını tam blok edib-etməməsinə adi gözlə bilmək olmur. Bəzən biz küçədə satılan ucuz eynəkləri aparatla yoxlayarkən görürük ki, ultrabənövşəyi şüanı tam blok edir. Demək ki, ucuz eynəklər də keyfiyyətli ola bilər. Eynəyin rənginin isə heç bir fərqi yoxdur. Tünd yaşıl, açıq qəhvəyi və s. ola bilər. Sadəcə, qar çox olan yerlərdə güzgü gülməli günəş eynəklərindən istifadə edilməsi münasibdir".

Ş. Novruzlu hesab edir ki,

Gün eynəyi alarkən nəyə diqqət etməli...

"Çin, Dubay, Hindistan, Türkiyə və İrandan gətirilən gün eynəklərinin 80 faizi standartlara cavab verməyən plastik eynəklərdir və gözə ziyandır"

gün eynəkləri uşaqlar üçün daha vacibdir: "Günəşin gözə zərəri çoxdur. Göz büllurunu bulandırır, katarakta meyillik yaradır və s. Günəşə birbaşa baxmaq olmaz. Bunu biz böyük yaşda bilir və baxırıq. Lakin uşaqlar bəzən baxırlar. Günəş şüalarının pik olduğu saatlarda Günəşə baxarkən loru dildə desək, gözün tor qişə mərkəzində yanığa səbəb olur. Yaş fərqi yoxdur, uşaq eynəyi daşıya bilirsə, taxmaq olar. Adətən 4-5 yaşından sonra uşaqlar eynəyi rahat daşıya bilərlər. Keyfiyyətsiz gün eynəkləri bəzən uşaqlarda burun və qulaq hissəsində allergiya yarada bilər".

Eynək bazarındakı müxtəlif qiymətdə və formada gün eynəkləri satılır. 10 manatdan tutmuş, 300-500 manat və daha baha qiymətə. Supermarketlərdən birində satılan gün eynəkləri ilə maraqlanıram. Satıcı satdığı eynəkləri xeyli təriflə-

yəndən sonra keyfiyyəti haqda soruşuram:

- **Eynəkləriniz ultrabənövşəyi şüalardan tam qoruyur?**

- Bəli.

- **Bəs sertifikatı var?**

- Xanım, bu eynəklər 10-15 manatdır. Sertifikatsızdır. Siz istədiyiniz eynəklər çox baha olur. Ən yaxşısı, aptekdən alın.

Marketdən çıxıb yolun qarşısında aptekə üz tuturuq. Uşaqlar üçün "Polaroid" gün eynəklərinin qiyməti 15 manatdan başlayır. Satıcı 5 manat endirim də edəcəyini söz verir:

- Eynəyin şüşəsinə polya-roid yazılanlar ultrabənövşəyi şüalardan yüngül qoruyur.

- **Sertifikatı var?**

"Yox", - deyərək mızıldanır. Əmin etmək üçün vitrinin altında şəkli çıxarıb uzadır.

- Bu şəkli baxın, balıq görürsünüzsə, deməli, orijinal "Polaroid"dir.

Yoxlayıram. Həqiqətən də eynəklə şəkli baxanda adi gözlə görünməyən balıqlar görünür. Oftalmoloq Ş. Novruzlunun sözlərini xatırlayıram: "Polaroid" eynəklər ticari xarakter daşıyır". Aptekdə satılan yeganə sertifikatlı eynəklər isə optik şüşəli eynəklərdir.

Sertifikatlı eynək axtarışı ilə şəhərin mərkəzində yerləşən bahalı gün eynəkləri satılan mağazaya daxil olur. Mağazaya girəndə yaşlı kişi özünü gün eynəyi seçmiş, satıcı ilə qiymətdə razılığa gələ bilmirdilər. Yaşlı kişi elə hey "aşağı elə, alım", - deyərək satıcıya dilə tutur, satıcı isə "bunu 80 manata istəyiblər, satmamışam", - deyib geri addım atmır. Sonda razılığa gəlirlər. Yaşlı adam 75 manat ödəyir. Satıcı ağsaqqal yola salıb mənə yaxınlaşır:

- Necə bir şey istəyirsiniz?
- Ultrabənövşəyi şüaları tam blok etsin.

"Polaroidləri tövsiyə edirdim", - deyərək əli ilə sağ stenddəki eynəkləri göstərir.

- Sertifikatları var?

- Var, amma baxın görün yazılanlardan nəse baş çıxara bilərsiniz?!

Sonra stenddəki eynəklərdən birinin qutusunu açıb, içliyini mənə uzadır. Kağızda bir neçə dildə məlumat yazılıb. Rus dilində olanı oxuyuram. Şüşə haqqında xeyli məlumat yazılıb, bircə ultrabənövşəyi şüalardan qoruyub-qoruması haqda bir kəlmə də qeyd edilməyib.

Satıcı:

- Sizinlə açıq danışacağam. Heç bir eynəyin üstündə sertifikat gəlmir. Bunu heç bir satıcı heç bir alıcıya demir, amma mən sizə deyirəm. Sertifikatı əlavə pulla alırıq. Onu da oxuyanda bir şey anlamıram. Çin dilində yazılıb (gülmür).

Sonra stenddən bir eynək çıxarıb mənə uzadır:

- "Polaroid"dir, gözə ziyanı yoxdur, ultrabənövşəyi şüaları öldürür.

Eynəyin modeli xoşuma gəlir.

- Həə, yaxşı model istəyir-

sinizsə, keyfiyyəti unudun.

Başqa eynək göstərir.

- Ucuz eynəkdir, 20 manata verərəm. Yalan olmasın, 500-dən çox satmışam, bir dəne də olsun şikayət gəlməyib. Problem olsa, mal mənimdir. Təbii ki, modelini bəyənmədiyiniz eynək daha keyfiyyətli idi.

Sonra satıcı siyirtmədən mağazanın ən bahalı eynəyini çıxarır.

- 250 manatdır. Bahalı malların o qədər də yaxşı görünüşü olmur. Bizim millət də görünüşə üstünlük verir. Çin istehsalıdır, amma heç bir mağaza bunu demir. İtaliya adı ilə daha baha satır. Bahalı mal çox gətirmirik. Alıcımız yoxdur. Əksəriyyət ucuzunu alır. Sizə anti-blik şüşə də verə bilərəm. Özüm də ondan istifadə edirəm. Qiyməti də münasibdir. 95 manat. Alasınız, endirim edəcəyəm.

Eynəyi gözüme taxıram. Həqiqətən də digərlərindən fərqlənir. Bəyəniyəm. Endirim etməsinə istəyəndə, qocaya etdiyi söhbəti mənə də edir: "Bunu 80 manata istəyiblər, verməmişəm". Sövdələşmə edirik, son qiymət 60 manatda dayanır...

Hələ də iki eynək arasında seçim edə bilmirəm. Satıcı qərarımda olduğumu görüb, fikirləşməyim üçün vaxt verir.

- Gedin evə, fikirləşin, amma çox gecikməyin. O modeldən bir dəne qalib.

Sağollaşib çıxırıram...

"Azad İstehlakçılar" birliyinin sədri Eyyub Hüseynov deyir ki, Azərbaycanda satılan gün eynəkləri gözlərimizi qoruyur: "Ucuz qiymətə satılan gün eynəkləri gözlərimizi qorumaq əvəzinə, əksinə, korlayır. Keyfiyyətli gün eynəklərinin testləri olmalıdır. Alıcı öz hüququnu bilməli, gün eynəyi alarkən sertifikat tələb etməlidir. Azərbaycana əsasən Çin, Dubay, Hindistan, Türkiyə və İrandan gətirilən gün eynəklərinin 80 faizi standartlara cavab verməyən plastik eynəklərdir və gözə ziyandır".

Ötən il Milli Məclisin Səhiyyə komitəsi Azərbaycanda həm optik, həm də gün eynəklərinin həkim məsləhəti olmadan satışını qadağan edəcək "Optika haqqında" qanun layihəsi hazırlayıb. Komitənin sədr müavini Musa Quliyev "Yeni Müsavat" qəzetinə bildirir ki, gələn həftə, iyunun 1-də parlamentin səhiyyə komitəsində bununla bağlı dinləmə keçiriləcək: "Dinləmədə Səhiyyə Nazirliyi, həm də optika sahəsində çalışan mütəxəssislər millət vəkili ilə birgə müzakirə aparıb, bir nəticəyə gələcək. Hesab edirəm, bu məsələ kifayət qədər aktualdır. Optik eynəklərin satışı ilə bağlı məsələlərin hüquqi tənzimlənməsi lazımdır, eyni zamanda gündən qoruyucu eynəklərin də istər ölkəyə gətirilməsi, istər ölkədə hazırlanması, saxlanılması, satışında normativ standartlar olmalıdır və hamımız bu standartlara uyğun hərəkət etməliyik. Çünki təcrübə göstərir ki, satışda olan eynəklərin çoxu standartlara uyğun deyil. Hazırladığı materialın orqanizmə zərərli olub-olmaması bəlli deyil. Bunlar hamısı beynəlxalq təcrübədən qaynaqlanan məsələlərdir. Azərbaycanda da bu standartların təmin olunması üçün ya bir qanunvericilik, ya da Nazirlər Kabineti səviyyəsində tənzimləyici təlimata ehtiyac var".

Millət vəkili hesab edir ki, gün eynəklərinin həkim resepti ilə satışı vacib deyil: "Gün eynəyinin həkim resepti ilə satışına zərurət görmürəm. Amma onların alınması, saxlanması və satışı müəyyən standartlara uyğun olmalıdır. Gün eynəyi ele materialdan hazırlanmalıdır ki, material vətəndaşda allergik reaksiya, ya gözünə ziyan verməsin. Gün eynəklərinin sertifikatla satışı da önəmli məsələdir. Ən azından eynəyin harada, hansı standartlara uyğun hazırlanması, materialı barədə alıcıya məlumat verilməlidir".

□ **Ləman MUSTAFAQIZI, "Yeni Müsavat"**

MÜSAVAT

Son səhifə

N 111 (7000) 22 may 2018

Yeniyyətə özünü polis kimi qələmə verib, yaşlı kişini soydu

Nyu-Yorkda 14 yaşlı yeniyyətə gözdən əlil bir kişinin pulqabını oğurlamaq üçün özünü yalandan polis kimi qələmə verib. Bu barədə "Associated Press" agentliyi xəbər verib. Yeniyyətə 64 yaşlı kişiyə yaxınlaşaraq, özünü polis zabiti kimi təqdim edib və onu stansiyaya qədər ötürməyi təklif edib. Videomüşahidə kameraları göstərib ki, kişi razılaşıb ki, yeniyyətə onun çantasını açıb, içindən pulqabını götürüb və qaçıb.

Polislərin məlumatına görə, pulqabında 85 dollar nağd pul və bir neçə kredit-kart olub. O kartlardan birindən yeniyyətə 500 dollar götürməyə nail olub. Azyaşlıni polise anası gətirib. Onun əleyhinə oğurluq və özünü vəzifəli şəxs kimi təqdim edərək, dələduzluq etmək iddiası qaldırılıb.

2016-cı ilin avqustunda özünü yaşlı kişi kimi təqdim edən narkotacir barədə məlumat verilmişdi. O, polisdən qorunmaq üçün belə bir rola girmişdi. Bununla yanaşı, asayiş keşikçiləri cina-yətkarın sifətini təhlil edib, onun qrimləndiyini fərq etmiş, sonra həbsə almışdılar.

Sevgilisini ariqlatmaq istədi... həbs olundu

Böyük Britaniyanın Şeffild məhkəməsi Məhəmməd Ənvər adlı sakinin həbsinə qərar verib. Buna səbəb onun öz sevgilisini fitneslə məşğul olmağa, eləcə də dietaya məcbur etməsi olub. Kişi 16 ay müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. Bu, Məhəmmədin öz sevgilisi Cemmanın qarşı emosional təzyiğin nəticəsi olub. Kişi onu bəzi idman hərəkətlərini dəfələrlə təkrarlamağa, eləcə də çörək və şirniyyatdan imtinaya vadar etmək istəyib. Bundan başqa, o, sevgilisinin paltarlarını özü seçirmiş. 30 yaşlı Doerti məhkəmədə deyib ki, Ənvər ona dünyanın məşhur, gözəllik simvolu sayılan qadınların fotolarını göstərərək, "sən niyə onlar kimi gözəl görünmə bilmirsən" deyərək tez-tez soruşmuş. Cemmanın sözlərinə görə, sevgilisi ondan hər gün qarış aparatında 500 kilokalori

"yandırmasın" tələb edirmiş: "Bir dəfə mən 425 kilokalori itirdiyim dəqiqədə qaçış aparatından düşdüm. Çünki o, yatmışdı. Mən ondan çox qorxurdum".

Britaniyalı qız bildirib ki, münasibətlərinin başlanğıcında Ənvər özünü belə aparmı-

rdı. Son bir ildə isə "fitnes zorakılıq" başlanıb: "Onun əhvalı tez-tez korlanırdı və mənə həyatı zərər edirdi".

O, eyni zamanda etiraf edib ki, Ənvər onu tez-tez döyürmüş. Hətta bir dəfə buna görə intihara cəhd edib.

18 il səhvən həbsdə qaldıqdan sonra azadlığa çıxan məhkum türməyə qayıtmaq istəyir

Amerikada 18 il səhvən türmədə yatan və bu yaxınlarda azadlığa çıxan məhkum bildirib ki, məhbuslara savad vermək istəyir. Bu haqda "Nyu-York Post" nəşri xəbər verir. Con Bann Nyu-Yorkun kriminal bölgəsi olan Bruklində yaşayıb, 14 yaşında türməyə düşüb. Onu adam öldürməkdə ittiham ediblər. 2009-cu ildə isə nümunəvi davranışına görə onu azadlığa buraxıblar. 2018-ci ilin may ayında onun üzərindən bütün ittihamlar götürülüb. Sübut edilib ki, onun işini aparan detektiv Luis Skarsella bəzi şahidlərə təzyiqlər göstərərək, bəzilərinin əvəzindən isə özü ifadə yazıb.

"Bütün bunlar mənim başıma gələndə mən oxumağı bacarmırdım. Mən indi başa düşürəm ki, bu, işin gedişinə necə təsir göstərirdi. Mən düşünürdüm ki, məhkəmə mənə yardım edəcək. Amma məlum oldu ki, daha çox işimə ziyan etdi" - deyərək, Con Bann bildirib.

Conn Bann türmədə müstəqil şəkildə oxumağı öyrənib. O, bununla özünəqiyəməti artırmağa və irəliyə doğru getməyə çalışıb. "Mən savadsız insanlara elementar bilgiləri öyrətmək istəyirəm. Çünki anlamırdım ki, menden başqa xeyli insan belə situasiyada olub. Mən bir fəlakət yaşadım. Amma bunun əvəzində Allah məni bu arzu ilə mükafatlandırdı".

Skarsella isə barəsindəki ittihamların heç birini qəbul etməyib və deyib ki, öz işlərinə 100 faiz cavabdehdir.

QOÇ - İxtiyarınızda olan bu şil-taq təqvim sizin üçün uğurlu olmalıdır. Odur ki, vaxtınızı boşa verməyin. Müxtəlif ünvanlara baş çəkməklə maddi və mənəvi rahatlıq qazana bilərsiniz.

BUĞA - Hər bir məsələdə qanunauyğun addım atın. Saxta iş görmək, yalan vəd vermək, məsuliyyətsizlik sizi gözəndən sala bilər. Elə edin ki, etibarlı müttəfiq imiciniz öz qüvvəsində qala bilsin.

ƏKİZLƏR - Həqiqətə yaxın olan arzularla yaşayın. Paxıl və bədxah adamlara fikir verməyin. Gələn ay üçün görəcəyiniz işləri indidən planlaşdırın. Uzaq səfərə çıxmağı işə təxirə salın.

XƏRÇƏNG - Daxili gərginliyiniz xeyli səngiyəcək. Bu işə başınıza yeni ideya və perspektivli fikirlərin gəlməsinə səbəb olacaq. Həlli müraqqəb olan işlərə girişməyin. Sizə passivlik yaraşmır.

ŞİR - Daxili duyğularınızı tənzimləmək üçün fiziki işlərdən uzaq olun. Bu gün ulduzlar məclislərdə iştirakınızdan da xəbər verir. Dəvətləri qəbul etməyə çalışın. Səhhətinizə fikir verin.

QIZ - Fəaliyyət zəminində uğurlarınız xeyli artacaq. Bu işi qəmətdə sizə etibar etdiyiniz bəzi insanlar da kömək edə bilər. Amma nəzərə alınmalıdır ki, mənfi enerjili Ay səhər saatlarından qədər bürcünüzdədir.

TƏRƏZİ - Sürprizlərlə dolu bir təqvim yaşayacaqsınız. Kiçik gərginlikləri nəzərə almasaq, ətrafınızda cərəyan edən hər bir hadisə ürəyinizcə olacaq. Maraqlı görüşləriniz gözlənilir.

ƏQRƏB - Axşam saat 15-ə qədər nəzərdə tutduğunuz planları reallaşdırmaqda heç bir problemlə rastlaşmayacaqsınız. Sonrakı müddətdə isə ehtiyatlı olun. Axşam saatlarını evdə keçirməlisiniz.

OXATAN - Ümumi durumunuz qənaətbəxş olsa da, mənəvi problemlərə dözümsüzlüyünüz işləri korlaya bilər. İndi sizə enerji itirmək yox, güc toplamaq lazımdır. Axşam bir neçə sürprizə hazır olun.

OĞLAQ - İştirakçısı olduğunuz prosesləri gərginləşdirməyin. Qanqaraldan işlərə meyl etməsəniz, hörmətiniz artacaq. Günün ikinci yarısını bütünlüklə maliyyə məsələlərinə həsr edin.

SUTÖKƏN - Taleyüklü məsələlərin həlli üçün perspektivli təqvimdir. Mövcud problemlərinizi aradan qaldırmaq üçün əhəmiyyət kəsb edən adamlarla görüşün. Məsuliyyətsizlik etməyin.

BALIQLAR - Müəmmalı bir tarixdir. Özünüzlə bağlı situasiyaları nəzərdə saxlaya bilməyəcəksiniz. Yaxşı olar ki, etibar etdiyiniz adamların rəyi ilə hesablaşsınız. Sizə kömək göstərəcəklər.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Polislər öldürülmüş qadın şəklində çəkib müsabiqə qalibi oldular

Britaniyanın Per-ranport şəhərində polislər qumun üzərində qətlə yetirilmiş çıpaq qadın "heykəli" düzəldiblər. Bununla da həvəskar heykəltəraşlıq müsabiqəsinin qalibi seçiliblər. Polislər bu fiquru ilk dəfə sosial şəbəkədə paylaşanda ciddi qınağa məruz qalıblar. İstifadəçilər onları zövq kasadlığında və stereotiplərlə dolu düşüncə tərzinin olmasında ittiham ediblər. İttihamlarda həmçinin qeyd olunub ki, bu heykəl yaxınlarını dənizdə itirənlərə pis təsir edə bilər. Polis bölməsi rəhbərliyi müsabiqə iştirakçılarının əvəzindən üzr istəyib və deyib ki, həmkarları bununla heç kəmin ruhunu incitmək istəməyiblər.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYSAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100

"Yeni Müsavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.